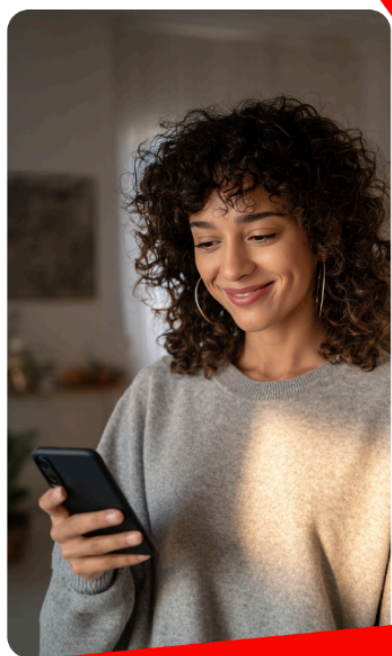

Wykorzystanie nadwyżki finansowej przez Polaków

podejście do oszczędzania i inwestowania

KOMENTARZ

Filip Kaczmarzyk

Członek Zarządu XTB

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce raport pokazujący, jak Polacy myślą o oszczędzaniu i inwestowaniu, zarówno w przypadku regularnych, niewielkich nadwyżek, jak i jednorazowych, większych kwot. Choć 500 zł miesięcznie i 5 000 zł jednorazowej premii w skali roku oznaczają podobną kwotę, to raport ujawnia, że te dodatkowe środki postrzegamy inaczej, przypisując im odmienne cele i priorytety.

Z raportu wyłania się obraz społeczeństwa, które coraz bardziej docenia bezpieczeństwo finansowe. Oszczędzanie i spłata zobowiązań pozostaje najczęściej wskazywanym kierunkiem wykorzystania nadwyżek, a regularne wpływy sprzyjają większej skłonności do inwestowania i myślenia długoterminowego.

Jednocześnie decyzje finansowe Polaków są mocno związane z etapem życia, posiadaną sytuacją finansową, a także z poziomem świadomości i pewności siebie w obszarze finansów.

To właśnie te czynniki decydują, czy dodatkowe środki przeznaczymy na inwestowanie, budowanie poduszki finansowej, spłatę zobowiązań, poprawę komfortu życia.

Wyniki badania wyraźnie potwierdzają też, jak ważną rolę odgrywa edukacja finansowa. Im więcej wiemy, tym większą mamy pewność swoich decyzji i skłonność do długoterminowego myślenia o własnych środkach. To dobry sygnał i jednocześnie ogromny potencjał - bo choć coraz więcej osób deklaruje gotowość do inwestowania, nie wszyscy przekuwają ją jeszcze w realne działania.

Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w tworzenie tego raportu. Mam nadzieję, że będzie on dla Państwa nie tylko źródłem wiedzy, ale także inspiracją do refleksji nad własnym podejściem do finansów.

Zapraszam do lektury!

Kluczowe wnioski

Mimo, że miesięczna podwyżka 500 zł i jednorazowa premia w kwocie 5000 zł w skali roku to niemalże ta sama kwota badani wskazują odmienne sposoby wykorzystania tych środków

W analizie zachowań związanych z wydatkami między nadwyżką w wysokości 500 PLN miesięcznie i jednorazową premią w kwocie 5000 PLN, oszczędności pojawiają się jako najwyższy priorytet dla obu grup. Jednak drugi priorytet różni się znacząco między nimi.

Dla osób wydających 500 PLN, codzienne wydatki zajmują drugie miejsce. Natomiast dla

grupy wydającej 5000 PLN, drugi priorytet jest równomiernie podzielony między trzy kategorie: spłatę długów, wydatki konsumpcyjne i remont mieszkania, każda z nich stanowi 21% alokacji. Trzeci priorytet dla grupy 500 PLN to spłata długów, podczas gdy dla grupy 5000 PLN codzienne wydatki i inwestycje są blisko siebie, z odpowiednio 15% i 14%.

Dysponując comiesięczną premią w kwocie 500 zł wybrało przeznaczenie środków na oszczędności

41% osób

Zdecydowało się na oszczędzenie jednorazowej premii

45% osób

Respondenci deklarują bardzo optymistyczne podejście do gospodarowania nadwyżkami finansowymi

Respondenci najchętniej przeznaczają na oszczędności jednorazową premię 5 000 zł – średnio 70% tej kwoty, traktując ją jako okazję do wzmocnienia bezpieczeństwa finansowego. Z kolei inwestowaniu najbardziej sprzyjają regularne wpływy – przy miesięcznej nadwyżce 500 zł badani deklarują przeznaczenie na inwestycje średnio 59% środków.

Kluczową motywacją do oszczędzania jest zabezpieczenie przyszłości oraz obawa przed zdarzeniami losowymi

W przypadku inwestowania najważniejsza jest możliwość pomnażania kapitału. Motywacje te wyraźnie różnią się skalą - bezpieczeństwo dominuje przy oszczędzaniu, a wzrost wartości środków przy inwestowaniu.

Najchętniej inwestujemy, gdy dysponujemy regularną nadwyżką

500 zł

Co druga osoba oszczędza, żeby zabezpieczyć swoją przyszłość

Osoby posiadające zobowiązania konsekwentnie przekładają spłatę długów nad inne cele finansowe i rzadziej mają trudność z określeniem swoich decyzji finansowych (wskazywanie odpowiedzi trudno powiedzieć w pytaniach o przeznaczenie środków)

Segmentacja w oparciu o profile finansowe (poziomy świadomości konsumenckiej) wskazuje, że skłonność do oszczędzania i inwestowania rośnie wraz z poziomem profilu finansowego.

Od 46% do 52% badanych posiadających zobowiązania finansowe deklaruje przy każdym poziomie nadwyżki, że przeznaczyłaby pieniądze na spłatę długów.

O raporcie

Celem badania było zrozumienie, w jaki sposób Polacy wykorzystaliby nadwyżki finansowe o różnej skali – od niewielkiej miesięcznej podwyżki po wysoką jednorazową premię. Analizie poddano zarówno preferowane kierunki wydatkowania tych środków, jak i ogólne podejście do oszczędzania oraz inwestowania. Dzięki temu możliwe było uchwycenie szerszego kontekstu decyzji finansowych podejmowanych przez osoby w różnym wieku, o różnej sytuacji życiowej i zawodowej.

W badaniu skupiono się na tym, czy nadwyżki finansowe byłyby przeznaczane głównie na konsumpcję, poprawę bezpieczeństwa finansowego, rozwój osobisty, czy może na budowę długoterminowych aktywów. Uwzględniono również czynniki demograficzne, które mogą wpływać na motywację i sposób myślenia o pieniądzu.

Badanie zostało zaplanowane tak, aby odpowiedzieć na trzy główne pytania:

1

Jakie są główne motywacje do oszczędzania i inwestowania wśród różnych grup demograficznych i jak te motywacje wpływają na podejmowanie decyzji finansowych?

2

Jak czynniki demograficzne, takie jak wiek, płeć i lokalizacja, wpływają na alokację niespodziewanych premii finansowych?

3

Jak różnią się postawy wobec planowania finansowego i spontaniczności w podejmowaniu decyzji?

Badanie miało charakter ilościowy. Zostało przeprowadzone w formie ankiety realizowanej online (CAWI). W badaniu wzięły udział 1084 osoby. Dobór próby na podstawie odzwierciedlenia struktury wieku, płci oraz miejsca zamieszkania wśród Polaków zapewnił zachowanie reprezentatywności próby. Struktura próby odpowiada strukturze wyżej wspomnianych cech w populacji. Dzięki temu wyniki badania są wiarygodne, miarodajne, a błędy statystyczne są zminimalizowane.

Kwestionariusz obejmował zestaw pytań dotyczących potencjalnego rozdysponowania czterech różnych kwot:

Takie podejście pozwoliło przeanalizować, jak zmienia się sposób myślenia o nadwyżkach finansowych w zależności od ich wysokości. Badanie zostało zrealizowane z końcem września 2025 przez agencję badawczą Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna na zlecenie firmy XTB.

KOMENTARZ

dr Monika Gorgoń

General Counsel XTB

Raport pokazuje, w jaki sposób Polacy podchodzą do nadwyżek finansowych oraz jakie czynniki kształtują ich decyzje dotyczące oszczędzania i inwestowania. Wyniki badania potwierdzają, że te dwie formy zarządzania środkami finansowymi pełnią odmienne funkcje — oszczędzanie służy przede wszystkim budowaniu poczucia bezpieczeństwa, natomiast inwestowanie jest postrzegane jako sposób pomnażania kapitału.

Widoczne są również wyraźne różnice między badanymi grupami. Mężczyźni inwestują częściej niż kobiety, podczas gdy kobiety z większą ostrożnością podchodzą do ryzyka związanego z decyzjami finansowymi. Istotnym czynnikiem pozostaje także wiek — młodszy dorośli wykazują największą gotowość wejścia na rynek. Z kolei w zakresie motywacji do inwestowania wraz z wiekiem coraz silniej zaznacza się potrzeba zabezpieczenia przyszłej emerytury.

Duże znaczenie ma również podejście do zarządzania budżetem: osoby bardziej zdyscyplinowane znacznie częściej podejmują decyzje inwestycyjne. Tak zarysowany obraz pokazuje, że decyzje finansowe Polaków zależą zarówno od etapu życia, jak i poziomu świadomości finansowej. Jednocześnie badanie potwierdza, że potencjał inwestycyjny społeczeństwa nie jest w pełni wykorzystywany — jedynie część badanych inwestuje aktywnie, choć największą skłonność do inwestowania wykazujemy dysponując regularną nadwyżką 500 zł miesięcznie. Wskazuje to, że systematyczne, mniejsze kwoty stają się dla wielu naturalnym początkiem drogi inwestycyjnej.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera edukacja finansowa, która może zmniejszać obawy, porządkować wiedzę i wzmacniać poczucie kontroli, ułatwiając przejście od deklaracji do realnych działań.

Posiadanie oszczędności - kluczowe obserwacje

Analiza danych dotyczących posiadania oszczędności ujawnia wyraźne różnice między poszczególnymi grupami wiekowymi oraz typami miejsc zamieszkania.

Najwyższy odsetek osób deklarujących posiadanie oszczędności obserwujemy w grupie 25–34 lata, gdzie środki finansowe odłożone na przyszłość posiada 74% respondentów. Wynik ten może odzwierciedlać stabilizację zawodową i życiową, charakterystyczną dla tego etapu życia, a także rosnącą świadomość potrzeby zabezpieczania się finansowo.

Najniższy poziom zgromadzonych oszczędności występuje wśród osób w wieku 45–54 lata, spośród których jedynie 57% posiada odłożone środki.

Może to wskazywać na większą presję finansową w tej grupie, związaną np. z kosztami utrzymania rodziny, wspierania dorosłych dzieci czy spłatą zobowiązań, albo na inne priorytety w gospodarowaniu budżetem.

Różnice widoczne są także w zależności od miejsca zamieszkania. Mieszkańcy miast, zwłaszcza tych mniejszych (poniżej 20 tys. mieszkańców) oraz największych aglomeracji (powyżej 500 tys.), częściej deklarują posiadanie oszczędności (71%) niż osoby mieszkające na obszarach wiejskich (61%). Może to wynikać zarówno z odmiennych poziomów dochodów, jak i różnic w podejściu do planowania finansowego oraz dostępności produktów finansowych.

Pytanie: Czy posiadasz jakieś oszczędności?

	Ogółem	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100-500 tys.	miasto >500 tys.
Tak	66%	68%	74%	66%	57%	67%	61%	1 409 897	69%	70%	71%
Nie	34%	32%	26%	34%	43%	33%	39%	395 808	31%	30%	29%

Posiadanie zobowiązania finansowego

Największy odsetek zobowiązań finansowych, takich jak kredyty hipoteczne czy konsumpcyjne, występuje wśród osób w wieku 25–34 lata. Może to być związane z wchodzeniem w dorosłość i ponoszeniem kosztów życia, które dotychczas pokrywali opiekunowie oraz chęcią budowania stabilizacji, poprzez na przykład zakup nieruchomości.

W przeciwieństwie do danych dotyczących oszczędności, miejsce zamieszkania nie różnicuje istotnie poziomu zadłużenia. Zarówno mieszkańcy dużych miast, mniejszych miejscowości, jak i wsi deklarują podobny poziom posiadanych zobowiązań finansowych.

Pytanie: Czy posiadasz jakieś zobowiązania finansowe (np. kredyt hipoteczny, konsumpcyjny)?

	ogółem	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100-500 tys.	miasto >500 tys.
nie	63%	76%	57%	61%	61%	72%	65%	70%	60%	57%	62%
tak	37%	24%	43%	39%	39%	28%	35%	30%	40%	43%	38%

Scenariusze wykorzystania podwyżki w kwocie 500 zł miesięcznie

Dane pokazują, że dodatkowe 500 zł miesięcznie byłoby wykorzystywane przede wszystkim w sposób ostrożny i nastawiony na poprawę sytuacji finansowej.

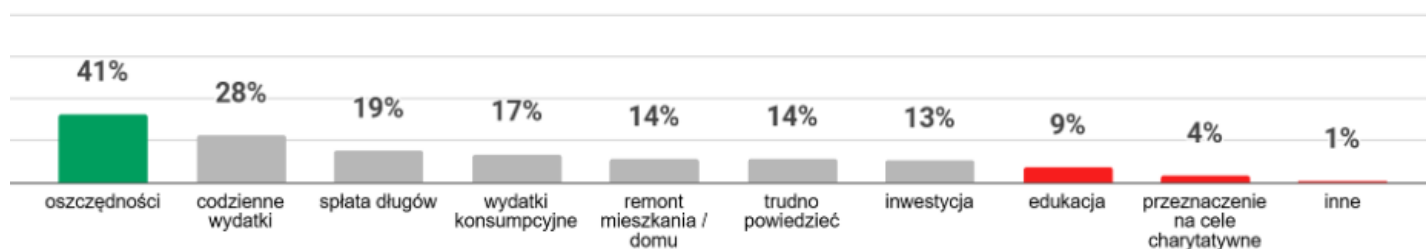
Aż 41% respondentów zadeklarowało, że przeznaczyłoby te środki na oszczędności, co wyraźnie wskazuje na silne poczucie potrzeby zabezpieczenia się na przyszłość. **Budowanie poduszki finansowej pozostaje więc dla wielu priorytetem, nawet przy stosunkowo niewielkich nadwyżkach.**

Co ciekawe, 28% respondentów wykorzystaliby dodatkowe środki na codzienne wydatki, co podkreśla fakt, że wiele osób może odczuwać, że ich obecne dochody są niewystarczające do pokrycia regularnych kosztów.

Dla 19% respondentów dodatkowe środki stałyby się okazją do spłaty istniejących zobowiązań, co podkreśla wagę, jaką przywiązują oni do redukcji zadłużenia i dążenia do większej stabilności budżetu domowego.

Warto zauważyć, że wydatki konsumpcyjne, które mogą obejmować rozrywkę lub niekoniecznie niezbędne przedmioty, zajmują czwarte miejsce z wynikiem 17%. Wskazuje to, że **mimo stosunkowo skromnej kwoty 500 PLN, osoby priorytetowo traktują bezpieczeństwo finansowe i stabilność nad natychmiastową gratyfikacją.**

Pytanie: Wyobraź sobie sytuację, że otrzymałeś podwyżkę do swojej stałej pensji w kwocie 500 złotych i taką kwotę będzie teraz otrzymywał w każdym miesiącu. Jak byś ją wykorzystał?

Kobiety wykazują nieco większą skłonność do oszczędzania (43%) w porównaniu do mężczyzn (38%), co wskazuje na silniejsze skupienie na bezpieczeństwie finansowym wśród kobiet.

Mężczyźni są bardziej skłonni do inwestowania (18%) w porównaniu do kobiet (8%), co sugeruje większe zainteresowanie pomnażaniem majątku wśród mężczyzn

Grupa wiekowa 20-24 lata ma najwyższy odsetek wydatków konsumpcyjnych (22%), co wskazuje na koncentrację na stylu życia lub wydatkach na rozrywkę. Dodatkowo grupę tę wyróżnia wysoki odsetek osób, które przeznaczyłyby środki na edukację (22%), co prawdopodobnie odzwierciedla trwające działania edukacyjne lub rozwój umiejętności.

Pytanie: Wyobraź sobie sytuację, że otrzymałeś podwyżkę do swojej stałej pensji w kwocie 500 złotych i taką kwotę będzie teraz otrzymywał w każdym miesiącu. Jak byś ją wykorzystał? W podziale na płeć i wiek

	Kobiety	Mężczyźni	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64
oszczędności	43%	38%	43%	44%	40%	38%	40%
codzienne wydatki	28%	28%	34%	25%	30%	34%	20%
splata długów	21%	18%	15%	22%	19%	20%	18%
wydatki konsumpcyjne	17%	16%	22%	16%	16%	19%	13%
remont mieszkania / domu	17%	12%	8%	12%	13%	19%	19%
trudno powiedzieć	13%	15%	10%	17%	11%	14%	15%
inwestycja	8%	18%	11%	16%	14%	12%	7%
edukacja	10%	8%	22%	11%	7%	8%	6%
cele charytatywne	3%	4%	3%	4%	5%	3%	2%
inne	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%

Różnice ze względu na wielkość miejsca zamieszkania

Mniejsze miasta (<20 tys. mieszkańców) wykazują największą skłonność do oszczędzania (49%), podczas gdy największe miasta (>500 tys. mieszkańców) mają najniższą (37%).

Splata długów jest najbardziej priorytetowa w średniej wielkości miastach (100-500 tys. mieszkańców). Jest to o tyle ciekawe, że najwyższy odsetek osób zadłużonych

odnotowano w mniejszych miastach, gdzie paradoksalnie najniższy odsetek deklaruje przeznaczenie podwyżki na spłatę zadłużenia (13%).

Mieszkańcy największych miast (>500 tys. mieszkańców) wykazują największe zainteresowanie inwestycjami (18%), co wskazuje na koncentrację na pomnażaniu majątku.

Pytanie: Wyobraź sobie sytuację, że otrzymałeś podwyżkę do swojej stałej pensji w kwocie 500 złotych i taką kwotę będzie teraz otrzymywał w każdym miesiącu. Jak byś ją wykorzystał? W podziale na wielkość miejsca zamieszkania

	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100-500 tys.	miasto >500 tys.
oszczędności	39%	49%	46%	40%	37%
codzienne wydatki	27%	26%	29%	33%	28%
spłata długów	20%	13%	21%	22%	17%
wydatki konsumpcyjne	15%	11%	19%	22%	19%
remont mieszkania / domu	15%	12%	16%	15%	12%
trudno powiedzieć	15%	17%	8%	10%	19%
inwestycja	10%	14%	13%	16%	18%
edukacja	9%	7%	12%	8%	10%
cele charytatywne	2%	2%	6%	4%	4%
inne	2%	1%	1%	1%	0%

Scenariusze wykorzystania jednorazowej premii w kwocie 5 000 zł

Tak samo jak w przypadku kwoty 500 zł jednorazowa premia 5 000 zł została by przeznaczona na oszczędności (45%).

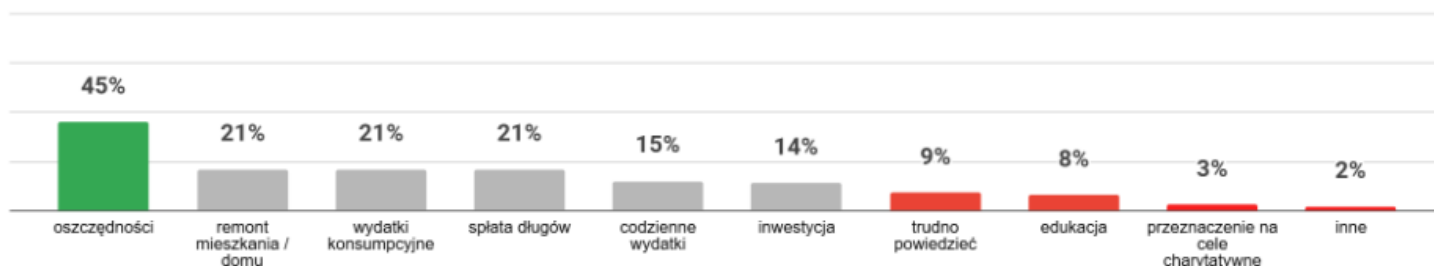
Co ciekawe, 21% respondentów jest równo podzielonych między trzy kategorie: remont mieszkania, wydatki konsumpcyjne i spłatę długów. Sugeruje to zróżnicowane priorytety, gdzie niektórzy skupiają się na poprawie warunków życia, inni na natychmiastowej konsumpcji, a część na redukcji zobowiązań finansowych.

14% respondentów zainwestowałoby premię, a

8% przeznaczyłoby ją na edukację. Te niższe odsetki sugerują, że choć istnieje zainteresowanie długoterminowym wzrostem i rozwojem osobistym, dla większości osób priorytetem jest natychmiastowe bezpieczeństwo finansowe i konsumpcja.

Ogólnie rzecz biorąc, wyniki badania sugerują, że **Polacy priorytetowo traktują oszczędności i natychmiastowe potrzeby finansowe w obliczu niespodziewanego przyływu gotówki**. Dane wskazują na ostrożne podejście do zarządzania finansami, z dużym naciskiem na zabezpieczenie przyszłej stabilności.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 5 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał?

Różnice ze względu na płeć i wiek

W przypadku jednorazowej premii w kwocie 5000 zł różnica płci w kontekście przeznaczenia tej kwoty na oszczędności wzrosła o 3 p.p. w porównaniu do tej odnotowanej przy kwocie 500 zł.

Młodszy respondenci dalej chętnie przeznaczyliby premię na edukację (21%) i codzienne wydatki (24%).

W przeciwieństwie do tego, grupa wiekowa 45-54 lat wykazuje większą skłonność do remontu mieszkania (29%), sugerując, że poprawa warunków życia jest priorytetem.

Grupy wiekowe 25-34 i 45-54 lat wykazują znaczące zainteresowanie wykorzystaniem premii na spłatę długów, z 24% wskazujących ten wybór. Jest to o tyle ciekawe, że nie są to najbardziej obciążone długami grupy wiekowe.

Pytanie: *Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 5 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na płeć i wiek*

	Kobiety	Mężczyźni	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64
oszczędności	49%	41%	45%	50%	43%	40%	47%
remont mieszkania / domu	24%	18%	20%	15%	20%	29%	21%
wydatki konsumpcyjne	22%	21%	23%	21%	24%	23%	12%
spłata długów	21%	21%	17%	24%	19%	24%	16%
codzienne wydatki	15%	16%	24%	16%	15%	17%	9%
inwestycja	10%	18%	18%	19%	13%	13%	10%
trudno powiedzieć	6%	11%	6%	12%	8%	6%	11%
edukacja	10%	7%	21%	11%	8%	8%	1%
cele charytatywne	3%	3%	2%	2%	3%	5%	2%
inne	2%	2%	1%	1%	3%	1%	1%

Różnice ze względu na wielkość miejsca zamieszkania

Respondenci z obszarów wiejskich są bardziej skłonni do wykorzystania premii na remont domu, z 25% wybierających tę opcję, w porównaniu do zaledwie 15% w największych miastach. Może to odzwierciedlać skupienie na poprawie warunków życia w obszarach, gdzie własność nieruchomości jest bardziej powszechna, a potrzeby mieszkaniowe mogą być bardziej palące.

Respondenci z miast o populacji między 20 000 a 500 000 wykazują większe zainteresowanie przeznaczeniem premii na edukację, z odsetkami od 11% do 12%. Może to wskazywać na chęć rozwoju osobistego i awansu społecznego wśród mieszkańców tych miast, w przeciwieństwie do niższego zainteresowania edukacją (6%) w miastach o populacji powyżej 500 000.

Wciąż miasta o populacji między 20 000 a 100 000 wykazują znaczące zainteresowanie wykorzystaniem premii na spłatę długów, z 25% wskazujących ten wybór.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 5 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na wielkość miejsca zamieszkania

	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100–500 tys.	miasto >500 tys.
oszczędności	41%	43%	50%	46%	51%
remont mieszkania / domu	25%	16%	19%	21%	15%
wydatki konsumpcyjne	19%	21%	27%	20%	19%
splata długów	18%	15%	25%	24%	25%
codzienne wydatki	15%	11%	19%	16%	13%
inwestycja	10%	18%	13%	18%	19%
trudno powiedzieć	12%	8%	5%	6%	7%
edukacja	7%	7%	11%	12%	6%
cele charytatywne	3%	2%	5%	2%	4%
inne	2%	1%	1%	2%	1%

Porównania wykorzystania miesięcznej podwyżki i jednorazowej premii

Oba scenariusze wykazują silną skłonność do oszczędzania, z **41%** wybierających oszczędzanie miesięcznej premii i **45%** decydujących się na oszczędzanie jednorazowej premii.

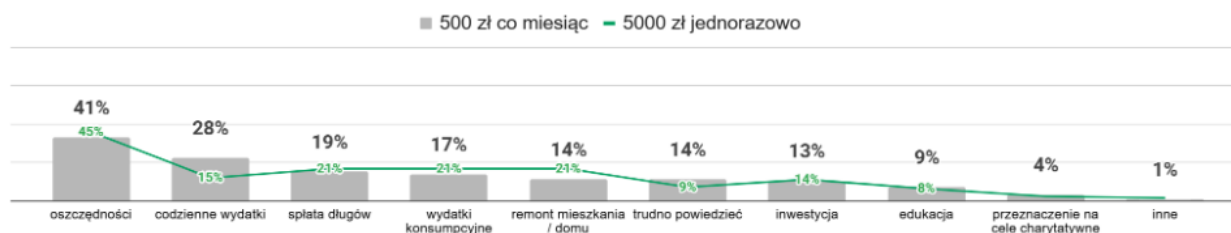
Przy otrzymywaniu miesięcznej premii, 28% respondentów przeznaczyłoby ją na codzienne wydatki, w porównaniu do 15% dla jednorazowej premii. Sugeruje to, że **badani są bardziej skłonni do wykorzystania regularnych wpływów finansowych na bieżące potrzeby, podczas gdy jednorazowa suma jest postrzegana jako okazja do bardziej znaczących działań finansowych.**

Odsetek respondentów decydujących się na

wykorzystanie premii na spłatę długów jest stosunkowo spójny, z 19% dla miesięcznej premii i 21% dla jednorazowej premii.

Mniej respondentów jest niepewnych, jak wykorzystać jednorazową premię (9%) w porównaniu do miesięcznej premii (14%). Może to sugerować, że większy, pojedynczy przyływ finansowy zapewnia bardziej klarowne opcje lub priorytety wydatków.

Porównanie sposobów wykorzystania miesięcznej podwyżki (500 zł) i jednorazowej premii (5 000 zł)

Scenariusze wykorzystania jednorazowej premii w kwocie 50 000 zł

Również w przypadku premii w wysokości 50 000 zł oszczędności pozostają najczęściej wskazywaną kategorią, co deklaruje **43%** respondentów. Konsekwencja widoczna na wszystkich analizowanych poziomach kwot potwierdza silną orientację Polaków na budowanie finansowej poduszki bezpieczeństwa – niezależnie od tego, czy nadwyżka jest niewielka, czy bardzo znacząca.

Wraz ze wzrostem wysokości premii zmienia się jednak układ kolejnych priorytetów. **Spłata długów zyskuje na znaczeniu i zajmuje trzecie miejsce, wskazywana przez 22% badanych.** Wynik ten sugeruje, że większa suma pieniędzy jest dla wielu okazją, by uporządkować budżet domowy i zmniejszyć obciążenia finansowe, co przy mniejszych kwotach nie zawsze było możliwe.

Wyraźnie rośnie również gotowość do podejmowania większych wydatków i inwestycji. 17% respondentów przeznaczyłoby premię na zakup samochodu, a 12% wykorzystałoby ją na zakup nieruchomości lub pokrycie wkładu własnego przy kredycie hipotecznym. Ponadto **16% badanych deklaruje, że zainwestowałoby te środki**, co wskazuje na większą otwartość na długoterminowe pomnażanie kapitału przy wyższej kwocie

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 50 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał?

Różnice ze względu na płeć i wiek

Wraz ze wzrostem wartości premii pogłębiają się różnice między kobietami a mężczyznami w zakresie sposobu jej wykorzystania.

Aż 48% kobiet przeznaczyłoby 50 000 zł na oszczędności, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wynosi 38%. Sugeruje to, że kobiety mogą bardziej priorytetowo traktować bezpieczeństwo finansowe, podczas gdy mężczyźni mogą być bardziej skłonni do długoterminowego wzrostu finansowego. **Mężczyźni natomiast chętniej inwestowaliby otrzymaną kwotę – deklaruje tak 21% z nich wobec 12% kobiet.** Sugeruje to **większą gotowość mężczyzn do podejmowania ryzyka oraz koncentrację na długoterminowym wzroście majątku**, szczególnie gdy w grę wchodzi wyższe kwoty. Mężczyźni częściej są niepewni, jak wykorzystać premię, z 11% wskazujących, że są niezdeterminowani, w porównaniu do 4% kobiet. Może to odzwierciedlać różnice w pewności planowania finansowego lub procesach podejmowania decyzji między płciami.

Istnieje zauważalna różnica w preferencjach

zakup samochodu między płciami i grupami wiekowymi. **Kobiety częściej przeznaczają środki na zakup samochodu (20%) w porównaniu do mężczyzn (15%).** Dodatkowo, młodszy respondenci w wieku 20-24 lat wykazują największe zainteresowanie zakupem samochodu (25%), co wskazuje na skupienie się na mobilności i niezależności na tym etapie życia. Zainteresowanie zakupem nieruchomości lub wkładem własnym na kredyt hipoteczny znacznie różni się w zależności od grup wiekowych. **Młodszy respondenci w wieku 20-24 i 25-34 lat wykazują większe zainteresowanie (18%) inwestycjami w nieruchomości**, co sugeruje aspiracje do ustanowienia stabilnego środowiska życia na początku kariery. W przeciwieństwie do tego, zainteresowanie to znacznie spada w starszych grupach wiekowych, szczególnie wśród osób w wieku 55-64 lat (4%).

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 50 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na płeć i wiek

	Kobiety	Mężczyźni	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64
oszczędności	48%	38%	37%	42%	45%	43%	46%
remont mieszkania / domu	29%	22%	23%	24%	24%	31%	25%
splata długów	24%	19%	15%	25%	21%	24%	18%
zakup samochodu	20%	15%	25%	19%	17%	16%	14%
wydatki konsumpcyjne	16%	18%	22%	17%	17%	19%	12%
inwestycja	12%	21%	21%	18%	16%	14%	15%
wydatki na zdrowie	19%	12%	11%	20%	11%	20%	12%
codzienne wydatki	13%	14%	15%	13%	14%	15%	8%
wsparcie finansowe bliskich osób	14%	11%	20%	11%	9%	16%	15%
zakup nieruchomości lub wkład własny	13%	9%	18%	18%	10%	10%	4%
edukacja	10%	7%	15%	14%	7%	8%	3%
trudno powiedzieć	4%	11%	7%	9%	8%	6%	7%
otwarcie / rozwój własnej firmy	6%	6%	10%	6%	5%	6%	3%
przeznaczenie na cele charytatywne	5%	5%	5%	5%	5%	7%	3%
inne	1%	2%	0%	1%	1%	2%	1%

Różnice ze względu na wielkość miejsca zamieszkania

Na obszarach wiejskich istnieje silne skupienie na remontach domów (28%).

Sugeruje to, że mieszkańcy priorytetowo traktują poprawę warunków życia.

Zainteresowanie inwestycjami jest stosunkowo niskie (13%).

Mieszkańcy małych miast wykazują zrównoważone podejście, z oszczędnościami (40%) i remontami domów (26%) jako głównymi priorytetami. Istnieje również znaczące zainteresowanie wydatkami konsumpcyjnymi (16%) i wsparciem dla bliskich (14%), co odzwierciedla skupienie na dobrostanie osobistym i rodzinnym.

Duże miasta wykazują największą skłonność do oszczędzania (53%), co wskazuje na silne

skupienie na bezpieczeństwie finansowym. Istnieje również znaczące zainteresowanie spłatą długów (24%) i wydatkami konsumpcyjnymi (24%).

Mieszkańcy największych miast priorytetowo traktując oszczędności, spłatę długów i inwestycje. Skupienie się na budowaniu rezerw finansowych, zarządzaniu zobowiązaniami i angażowaniu się w możliwości wzrostu.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 50 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na wielkość miejsca zamieszkania

	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100–500 tys.	miasto >500 tys.
oszczędności	40%	40%	53%	43%	45%
remont mieszkania / domu	28%	26%	23%	28%	19%
splata długów	21%	13%	24%	25%	24%
zakup samochodu	19%	16%	16%	19%	12%
wydatki konsumpcyjne	14%	16%	24%	19%	16%
inwestycja	13%	15%	16%	22%	21%
wydatki na zdrowie	13%	13%	18%	17%	18%
codzienne wydatki	12%	16%	14%	15%	11%
wsparcie finansowe bliskich osób	13%	14%	14%	12%	12%
zakup nieruchomości lub wkład własny	9%	14%	13%	12%	16%
edukacja	8%	8%	9%	10%	9%
trudno powiedzieć	9%	9%	6%	4%	7%
otwarcie / rozwój własnej firmy	5%	5%	4%	8%	7%
przeznaczenie na cele charytatywne	5%	4%	7%	3%	7%
inne	1%	1%	1%	2%	1%

KOMENTARZ

Artur Radomski

Twórca kanału YT Finansowa TV

Jednym z najciekawszych wniosków raportu XTB, który mnie zaskoczył, jest różnica w podejściu do nadwyżki regularnej i jednorazowej. Mimo, że 500 zł miesięcznej podwyżki i jednorazowe 5 000 zł to w skali roku podobna kwota, respondenci podejmują wobec nich nieco inne decyzje.

Przy stałej podwyżce prawie połowa deklaruje oszczędzanie, ale drugie miejsce zajmują codzienne wydatki, więc te pieniądze zostają "przejadane".

W przypadku jednorazowej premii oszczędzanie również dominuje w podobnej skali, jednak kolejne decyzje wydają się bardziej przemyślane, jest to spłata długów, remont czy większe wydatki konsumpcyjne. Pokazuje to, że regularność dochodu sprzyja planowaniu i stopniowemu budowaniu bezpieczeństwa finansowego oszczędzając, ale też skłania do większego konsumpcjonizmu, natomiast jednorazowy, większy zastrzyk gotówki częściej skłania do porządkowania finansów lub realizacji odłożonych potrzeb.

Warto zaznaczyć, że w każdym scenariuszu, gdzie respondenci określali przeznaczenie dodatkowej nadwyżki ponad 40% zawsze odpowiadało, że najpierw wybrałoby zwiększenie swoich

oszczędności, co odbieram bardzo pozytywnie, jako przejaw dojrzałości finansowej Polaków, która rośnie.

Z mojej perspektywy warto oszczędzać, inwestować i planować budżet przede wszystkim dlatego, że daje to poczucie kontroli i bezpieczeństwa. Oszczędności chronią przed nieprzewidzianymi zdarzeniami i zmniejszają stres związany z nagłymi wydatkami.

Inwestowanie, nawet niewielkich, regularnych kwot, pozwala w długim terminie realnie pomnażać kapitał i przeciwdziałać utracie wartości pieniądza. Z kolei planowanie budżetu ułatwia podejmowanie świadomych decyzji, zamiast reagować impulsywnie, możemy lepiej dopasować wydatki do własnych celów życiowych.

Raport pokazuje, że tam, gdzie pojawia się plan i regularność, rośnie skłonność do oszczędzania i inwestowania, a to fundament długoterminowej stabilności finansów.

Scenariusze wykorzystania jednorazowej premii w kwocie 500 000 zł

Najpopularniejszym wyborem wśród respondentów jest inwestycja w nieruchomości lub wkład własny na kredyt hipoteczny, co wskazało 42% respondentów.

Sugeruje to silne pragnienie długoterminowej stabilności i inwestycji w materialne aktywa, co odzwierciedla znaczenie zabezpieczenia stabilnego środowiska życia.

Znaczna część respondentów, 40%, zdecydowałaby się na oszczędzanie premii, co podkreśla skupienie na bezpieczeństwie finansowym i przygotowaniu na przyszłe niepewności. Wskazuje to, że wiele osób priorytetowo traktuje budowanie finansowej siatki bezpieczeństwa.

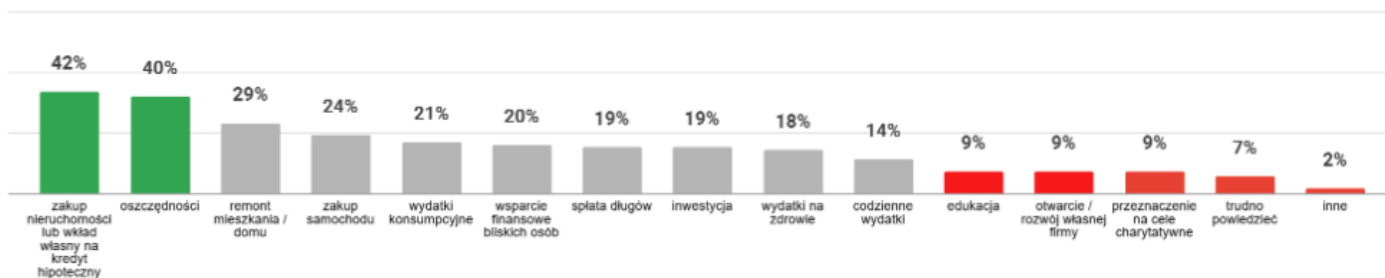
Remonty domów są znaczącym wyborem dla 29% respondentów, co sugeruje chęć poprawy warunków życia. Dodatkowo, 24% przeznaczyłoby środki na zakup samochodu, co

odzwierciedla zainteresowanie dokonywaniem znaczących zmian stylu życia.

Zapewnienie wsparcia finansowego bliskim osobom (20%) i spłata długów (19%) są ważnymi priorytetami, co wskazuje na skupienie się na dobrostanie rodziny i osiągnięciu stabilności finansowej.

Zarówno inwestycje, jak i wydatki na zdrowie są wybierane przez 19% i 18% respondentów, odpowiednio, co podkreśla zrównoważone podejście do zarządzania wzrostem finansowym i dobrostanem osobistym.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 500 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał?

Różnice ze względu na płeć i wiek

Kobiety wykazują znaczną skłonność do wydawania na zdrowie, z 23% wskazujących ten wybór. Sugeruje to silne skupienie na dobrostanie osobistym i możliwe obawy dotyczące potrzeb zdrowotnych, co odzwierciedla znaczenie bezpieczeństwa zdrowotnego wśród kobiet.

Wśród mężczyzn **25% przeznaczyłoby premię na inwestycje**, co wskazuje na znaczące zainteresowanie wzrostem finansowym i podejmowaniem ryzyka. Sugeruje to, że mężczyźni mogą być bardziej skłonni do eksplorowania możliwości inwestycyjnych jako środka do poprawy swojej sytuacji finansowej.

Respondenci w wieku 20-24 lat wykazują duże zainteresowanie wydatkami konsumpcyjnymi, z 31% wybierających tę opcję. Odzwierciedla to skupienie na natychmiastowej gratyfikacji i poprawie stylu życia.

Osoby w wieku 25-34 lat priorytetowo traktują spłatę długów (22%) i edukację (17%), co wskazuje na skupienie na stabilności finansowej i rozwoju osobistym.

Respondenci w wieku 45-54 lat wykazują wysokie wskazania w wielu kategoriach, w tym wydatki konsumpcyjne (26%), wsparcie dla bliskich (24%), spłata długów (24%), wydatki na zdrowie (22%) i wkład charytatywny (13%). Sugeruje to szeroki zakres priorytetów finansowych, odzwierciedlając równowagę między osobistymi, rodzinnymi i społecznymi obowiązkami.

Dla osób w wieku 55-64 lat zapewnienie wsparcia finansowego bliskim osobom jest znaczącym priorytetem, z 26% wskazujących ten wybór. Odzwierciedla to skupienie na dobrostanie rodziny i znaczenie wspierania bliskich w miarę zbliżania się do wieku emerytalnego.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 500 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na płeć i wiek

	Kobiety	Mężczyźni	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64
oszczędności	48%	38%	37%	42%	45%	43%	46%
remont mieszkania / domu	29%	22%	23%	24%	24%	31%	25%
spłata długów	24%	19%	15%	25%	21%	24%	18%
zakup samochodu	20%	15%	25%	19%	17%	16%	14%
wydatki konsumpcyjne	16%	18%	22%	17%	17%	19%	12%
inwestycja	12%	21%	21%	18%	16%	14%	15%
wydatki na zdrowie	19%	12%	11%	20%	11%	20%	12%
codzienne wydatki	13%	14%	15%	13%	14%	15%	8%
wsparcie finansowe bliskich osób	14%	11%	20%	11%	9%	16%	15%
zakup nieruchomości lub wkład własny	13%	9%	18%	18%	10%	10%	4%
edukacja	10%	7%	15%	14%	7%	8%	3%
trudno powiedzieć	4%	11%	7%	9%	8%	6%	7%
otwarcie / rozwój własnej firmy	6%	6%	10%	6%	5%	6%	3%
przeznaczenie na cele charytatywne	5%	5%	5%	5%	5%	7%	3%
inne	1%	2%	0%	1%	1%	2%	1%

Różnice ze względu na wielkość miejsca zamieszkania

W mniejszych miastach wydatki konsumpcyjne są zauważalnie niższe (14%), a spłata długów jest mniej priorytetowa (13%). W miastach o populacji między 100 000 a 500 000 spłata długów jest znaczącym priorytetem (25%). Sugeruje to, że mieszkańcy tych obszarów mogą być bardziej obciążeni zobowiązaniami finansowymi i są chętni do osiągnięcia stabilności finansowej.

W największych miastach zapewnienie wsparcia finansowego bliskim osobom jest znaczącym priorytetem (16%). Odzwierciedla to skupienie na dobrostanie rodziny i znaczenie wspierania bliskich, być może z powodu wyższych kosztów życia i potrzeby pomocy rodzinnej.

Pytanie: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości 500 000 złotych, to jak byś ją wykorzystał?

W podziale na wielkość miejsca zamieszkania

	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100–500 tys.	miasto >500 tys.
zakup nieruchomości lub wkład własny	35%	47%	46%	46%	54%
oszczędności	38%	35%	51%	39%	34%
remont mieszkania / domu	29%	30%	31%	33%	19%
zakup samochodu	25%	23%	22%	24%	19%
wydatki konsumpcyjne	21%	14%	26%	26%	18%
wsparcie finansowe bliskich osób	20%	24%	21%	20%	16%
spłata długów	19%	13%	19%	25%	19%
inwestycja	17%	18%	22%	20%	24%
wydatki na zdrowie	17%	15%	26%	20%	13%
codzienne wydatki	14%	12%	16%	14%	10%
edukacja	7%	7%	13%	12%	9%
otwarcie / rozwój własnej firmy	9%	7%	8%	11%	9%
przeznaczenie na cele charytatywne	8%	7%	9%	12%	11%
trudno powiedzieć	9%	7%	5%	4%	8%
inne	1%	2%	1%	3%	1%

Porównanie odsetka kwot przeznaczonych na oszczędzanie i inwestowanie

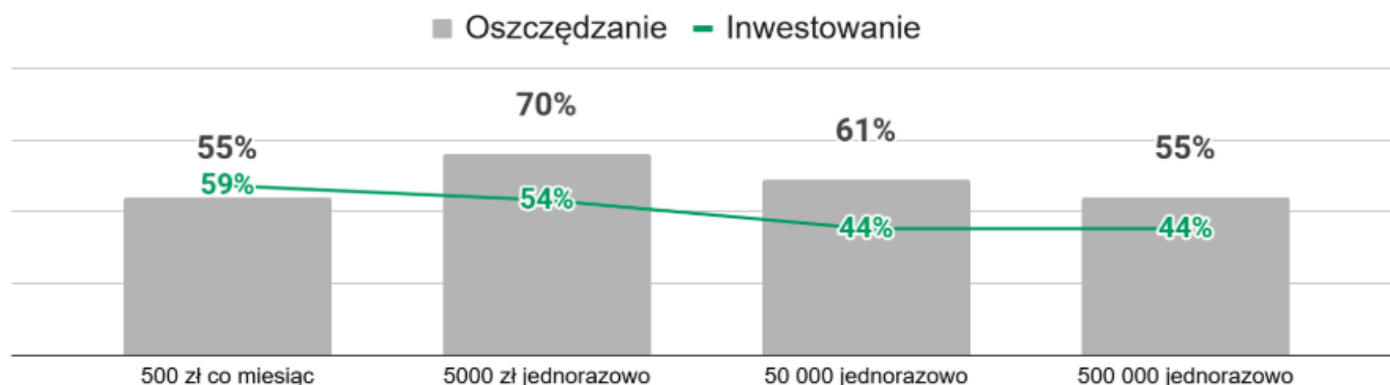
Respondenci, którzy zdecydowali się na oszczędzanie, wskazali, że przeznaczyliby największą średnią część premii w wysokości 5 000 złotych na oszczędności, wynoszącą 70%.

Sugeruje to, że **umiarkowane, niespodziewane wpływy finansowe są postrzegane jako doskonałe okazje do wzmocnienia bezpieczeństwa finansowego.** W przypadku większych premii, takich jak 50 000 złotych i 500 000 złotych, średnia część przeznaczona na oszczędności spada do odpowiednio 61% i 55%, co wskazuje na przesunięcie w kierunku innych priorytetów finansowych wraz ze wzrostem wielkości premii.

Osoby, które zdecydowały się na inwestowanie,

wskazały, że **przeznaczyłyby największą średnią część regularnej miesięcznej premii w wysokości 500 złotych na inwestycje, wynoszącą 59%.** Sugeruje to, że **regularne, mniejsze kwoty są postrzegane jako odpowiednie do inwestowania**, być może ze względu na możliwość zarządzania ryzykiem w czasie. W miarę wzrostu wielkości premii, średnia część przeznaczona na inwestycje maleje, przy czym zarówno premie w wysokości 50 000 złotych, jak i 500 000 złotych mają alokację na poziomie 44%.

Porównanie odsetka kwoty nadwyżki przeznaczonej na oszczędzanie oraz inwestowanie - w podziale na kwotę nadwyżki pieniężnej

Stwierdzenia dotyczące podejścia do finansów

Większość stara się planować finanse z wyprzedzeniem

Respondenci w dużej mierze deklarują świadome i uporządkowane podejście do zarządzania finansami. **Aż 52% osób zgadza się ze stwierdzeniem, że „oszczędzanie jest dla mnie priorytetem, niezależnie od wysokości dochodów”** (oceny 4–5). Wynik ten jest spójny z wcześniejszymi obserwacjami dotyczącymi przeznaczania istotnej części premii finansowych na oszczędności. Podkreśla to, że **budowanie bezpieczeństwa finansowego jest uznawane za fundamentalny element stabilności – niezależnie od wielkości dostępnych środków**. Jednocześnie aż **40% respondentów silnie zgadza się ze**

stwierdzeniem, że „inwestowanie wydaje mi się zbyt ryzykowne i skomplikowane”. Ten sceptycyzm może tłumaczyć relatywnie niskie zainteresowanie przeznaczeniem premii finansowych na inwestycje. Wskazuje też na istnienie istotnych barier – zarówno poznawczych, jak i emocjonalnych – które utrudniają podejmowanie decyzji inwestycyjnych.

Wyniki badania malują obraz populacji, która ceni sobie bezpieczeństwo finansowe i staranne planowanie, z ostrożnym podejściem do inwestycji i zrównoważonym spojrzeniem na wydatki.

Pytanie: W jakim stopniu zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam

1-2
 3
 4-5

Zawsze staram się planować swoje finanse z wyprzedzeniem

8% 28% 64%

Oszczędzanie jest dla mnie priorytetem, niezależnie od wysokości dochodów

14% 34% 52%

Inwestowanie wydaje mi się zbyt ryzykowne i skomplikowane

21% 38% 40%

Uważam, że pieniądze są po to, żeby je wydawać na przyjemności

25% 44% 32%

Większość moich decyzji finansowych jest spontaniczna

51% 30% 19%

Różnice ze względu na płeć, wiek i miejsce zamieszkania**“Zawsze staram się planować swoje finanse z wyprzedzeniem”**

- Tendencja do planowania finansów z wyprzedzeniem rośnie wraz z wiekiem, z najwyższą zgodnością w grupie wiekowej 55-64 lata (72% na poziomach 4-5).
- Obie płcie wykazują równą zgodność (64% na poziomach 4-5), a choć istnieją niewielkie różnice w różnych lokalizacjach, ogólne zaangażowanie w planowanie finansowe jest konsekwentnie wysokie.

“Inwestowanie wydaje mi się zbyt ryzykowne i skomplikowane”

- Kobiety częściej postrzegają inwestowanie jako ryzykowne i skomplikowane, z 45% oceniających swoją zgodność na poziomach 4-5, w porównaniu do 36% mężczyzn.
- Postrzeganie ryzyka inwestycyjnego jest stosunkowo spójne w różnych grupach wiekowych, z niewielkimi różnicami. Najwyższa zgodność jest widoczna w grupie wiekowej 35-44 lata (45% na poziomach 4-5), co sugeruje, że osoby w tym przedziale wiekowym mogą być szczególnie ostrożne w kwestii inwestowania. Dodatkowo, respondenci z największych miast (>500 000 mieszkańców) wykazują najmniejsze obawy, z zaledwie 37% oceniających swoją zgodność na poziomach 4-5, co może odzwierciedlać większy dostęp do możliwości inwestycyjnych i zasobów, które łagodzą postrzegane ryzyko.

“Oszczędzanie jest dla mnie priorytetem, niezależnie od wysokości dochodów”

- Respondenci z mniejszych miast (<20 000 mieszkańców) wykazują najwyższą zgodność ze stwierdzeniem, z 61% oceniających je na poziomach 4-5. Sugeruje to, że mieszkańcy mniejszych miast mogą bardziej priorytetowo traktować oszczędzanie.

“Uważam, że pieniądze są po to, żeby je wydawać na przyjemności”

- Młodszy respondenci, szczególnie ci w wieku 20-24 lat, wykazują najwyższą zgodność ze stwierdzeniem - "uważam, że pieniądze są po to, żeby je wydawać na przyjemności, z 43% oceniających je na poziomach 4-5. Sugeruje to, że młodsze osoby mogą bardziej priorytetowo traktować wydatki na rozrywkę i przyjemności niż starsze grupy wiekowe, co może odzwierciedlać mniejsze zobowiązania finansowe i skupienie na natychmiastowej gratyfikacji.

“Większość moich decyzji finansowych jest spontaniczna”

- Tendencja do podejmowania spontanicznych decyzji finansowych maleje wraz z wiekiem. Najwyższa zgodność ze spontanicznością jest widoczna w grupie wiekowej 20-24 lata, z 29% oceniających ją na poziomach 4-5. W przeciwieństwie do tego, starsze grupy wiekowe, szczególnie osoby w wieku 45-54 lata, wykazują najniższą zgodność (15% na poziomach 4-5), co sugeruje, że w miarę jak osoby się starzeją, mogą przyjmować bardziej uporządkowane podejście

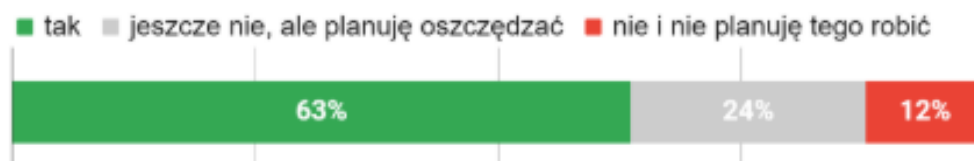
do zarządzania finansami, być może z powodu zwiększonych obowiązków i potrzeby długoterminowego planowania.

- W porównaniu z innymi lokalizacjami, respondenci z tych średniej wielkości miast wykazują wyższy poziom spontaniczności niż ci z największych miast (>500 000 mieszkańców), gdzie tylko 19% ocenia swoją zgodność na poziomach 4-5.

Podejście do oszczędzania

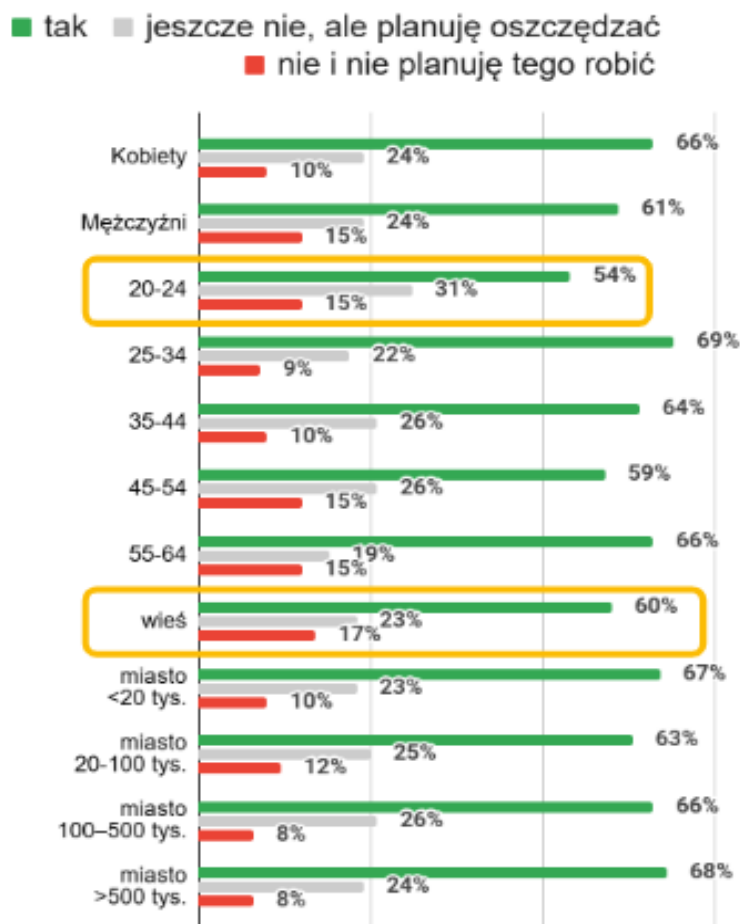
- Znaczna większość respondentów, 63%, obecnie odkłada część swoich dochodów, co wskazuje na silne zaangażowanie w bezpieczeństwo finansowe w całej populacji.
- **Najwyższy wskaźnik oszczędzania obserwuje się wśród osób w wieku 25-34 lat, z 69% obecnie oszczędzających.** Ta grupa wiekowa może być szczególnie skoncentrowana na budowaniu bezpieczeństwa finansowego w miarę zakładania kariery i rodziny. W przeciwieństwie do tego, młodsi respondenci w wieku 20-24 lat mają niższy wskaźnik oszczędzania (54%), ale znaczna część (31%) planuje rozpocząć oszczędzanie, co wskazuje na rosnącą świadomość finansową.
- Na obszarach wiejskich znajduje się najwyższy odsetek respondentów, którzy nie oszczędzają i nie planują tego robić (17%).

Pytanie: Czy obecnie oszczędzasz (odkładasz część swoich dochodów)?

Pytanie: Czy obecnie oszczędzasz (odkładasz część swoich dochodów)?

W podziale na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

Motywacje do oszczędzania

Chęć zabezpieczenia przyszłości i ochrony przed nieprzewidywanymi zdarzeniami jest zdecydowanie najważniejszym motywatorem do oszczędzania, co wskazało 49% respondentów. Ta motywacja wyróżnia się na tle innych, z znaczącą różnicą 38 punktów procentowych w porównaniu do kolejnej najczęstszej motywacji. Podkreśla to silny nacisk na bezpieczeństwo finansowe i przygotowanie na potencjalne niepewności, co podkreśla jej znaczenie w umysłach wielu osób.

11%, oszczędza z myślą o konkretnych marzeniach lub celach. Choć znacznie niższa niż główna motywacja, sugeruje to, że posiadanie jasnego celu może być nadal silnym motywatorem do regularnego odkładania pieniędzy. Chęć posiadania pieniędzy na poprawę standardu życia i osiągnięcie niezależności finansowej motywuje 9% respondentów. **Oszczędzanie na emeryturę i zapewnienie sobie godnego życia na starość jest motywatorem dla 8% respondentów.** Co ciekawe, **8% respondentów nie jest pewnych swojej motywacji do oszczędzania, a 4% oszczędza bez konkretnego powodu.** Sugeruje to, że choć wiele osób oszczędza lub planuje zacząć, nie wszyscy mają jasne zrozumienie swoich motywacji lub celów.

Pytanie: Co najbardziej motywuje Cię do oszczędzania?

Różnice ze względu na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

Młodszy respondenci w wieku 20-24 lat są bardziej zmotywowani marzeniami lub konkretnymi celami (19%) w porównaniu do starszych grup wiekowych. Sugeruje to, że młodsze osoby mogą priorytetowo traktować oszczędzanie na konkretne aspiracje, odzwierciedlając skupienie na osiągnięciu osobistych kamieni milowych. Motywacja do

oszczędzania na emeryturę i zapewnienia sobie godnego życia na starość jest wyraźnie wyższa wśród respondentów w wieku 55-64 lat (19%) oraz tych mieszkających w największych miastach (>500 000 mieszkańców) na poziomie 13%. Wskazuje to na zwiększoną świadomość i priorytetowe traktowanie długoterminowej stabilności finansowej w miarę zbliżania się do wieku emerytalnego

Pytanie: Co najbardziej motywuje Cię do oszczędzania? W podziale na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

	K	M	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100-500 tys.	miasto >500 tys.
zabezpieczenie przyszłości / obawa przed zdarzeniami losowymi	51%	47%	35%	51%	48%	49%	53%	47%	42%	54%	51%	50%
marzenia/ustalony cel	13%	9%	19%	13%	11%	11%	8%	12%	15%	12%	8%	11%
chęć posiadania pieniędzy / polepszenie standardu życia / niezależność fin.	10%	7%	15%	10%	9%	10%	1%	8%	8%	7%	13%	6%
emerytura/ godne życie na starość	8%	8%	0%	5%	6%	11%	19%	7%	9%	8%	6%	13%
nie wiem	6%	9%	12%	8%	9%	5%	6%	7%	8%	7%	9%	7%
możliwość pomnożenia kapitału / zysk	4%	10%	12%	5%	8%	7%	3%	7%	4%	5%	8%	8%

Podejście do inwestowania

Wyłącznie 13% respondentów obecnie inwestuje w aktywa takie jak akcje i ETF-y, co wskazuje na stosunkowo niskie zaangażowanie w działalność inwestycyjną. Sugeruje to, że inwestowanie nie jest jeszcze powszechną praktyką.

Mężczyźni częściej inwestują niż kobiety, z 18% mężczyzn obecnie inwestujących w porównaniu do zaledwie 9% kobiet.

Młodszy respondenci w wieku 20-24 lat wykazują większą chęć rozpoczęcia inwestowania (40%), choć obecnie inwestuje tylko 11%. Wskazuje to na rosnące zainteresowanie inwestycjami wśród młodszych osób, sugerując, że mogą być bardziej otwarci na eksplorowanie możliwości wzrostu finansowego w miarę zdobywania większej niezależności finansowej. Ten trend może być również związany z ich motywacjami

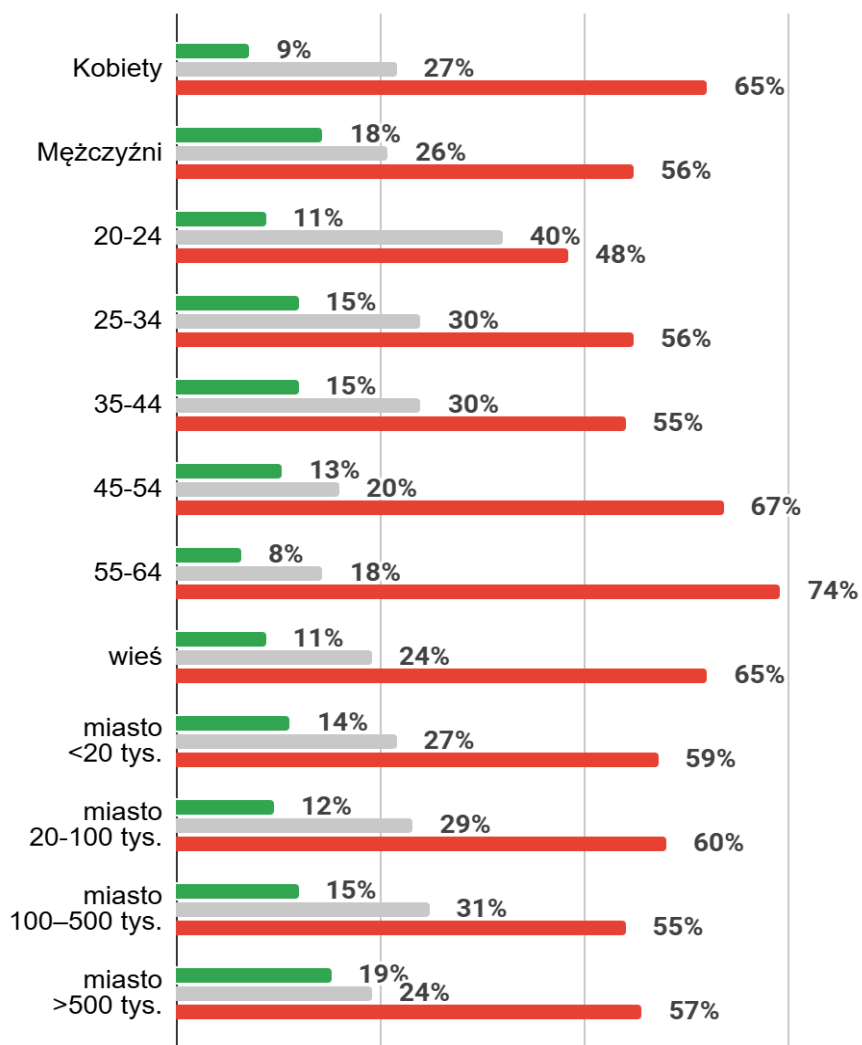
do oszczędzania, gdzie zabezpieczenie przyszłości jest priorytetem, ale na najniższym poziomie w porównaniu do innych grup wiekowych. Młodsze osoby mają tendencję do wyższych motywacji związanych z osiąganiem marzeń i poprawą jakości życia, co może napędzać ich zainteresowanie inwestycjami jako środkiem do osiągnięcia tych celów.

Mieszkańcy największych miast (>500 000 mieszkańców) mają najwyższy obecny wskaźnik inwestycji na poziomie 19%, być może z powodu większego dostępu do zasobów finansowych i świadomości na temat inwestowania.

Pytanie: Czy obecnie inwestujesz? (np. w akcje, ETFy)

Pytanie: Czy obecnie inwestujesz? (np. w akcje, ETFy) W podziale na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

■ tak ■ jeszcze nie, ale planuję inwestować
■ nie i nie planuję tego robić

Motywacje do inwestowania

Chęć zysku, pomnożenia kapitału i zwiększenia dochodów jest głównym motywatorem do inwestowania, co wskazało 41% respondentów.

Podkreśla to silne skupienie na korzyściach finansowych i potencjale poprawy swojej sytuacji finansowej poprzez działalność inwestycyjną.

Zabezpieczenie przyszłości i ochrona przed nieprzewidywanymi zdarzeniami jest drugim najczęstszym motywatorem, z 18% respondentów wskazujących ten powód.

Sugeruje to, że choć zysk jest głównym czynnikiem, wiele osób postrzega inwestycje również jako sposób na zapewnienie długoterminowego bezpieczeństwa finansowego.

Znaczna część respondentów, 10%, nie jest pewna swojej motywacji do inwestowania. Wskazuje to, że choć niektórzy angażują się w działalność inwestycyjną, nie wszyscy mają jasne zrozumienie swoich motywacji lub celów, co podkreśla obszar, w którym edukacja finansowa mogłaby być korzystna.

Różnice ze względu na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

Pytanie: Co najbardziej motywuje Cię do inwestowania?

Chęć zysku i pomnożenia kapitału jest głównym motywatorem do inwestowania w większości demografii, z szczególnie wysoką motywacją wśród mężczyzn (45%) i mieszkańców największych miast (>500 000 mieszkańców).

Ochrona przed nieprzewidywanymi zdarzeniami są istotne, zwłaszcza wśród kobiet (23%) i respondentów w wieku 45-54 lat (22%). Zabezpieczenie przyszłości jest bardziej widoczne w miastach średniej wielkości (20-100 000 mieszkańców) na poziomie 27%, co sugeruje skupienie na stabilności w tych obszarach.

Znaczna część respondentów, szczególnie młodsze osoby w wieku 20-24 lat (16%), nie jest pewna swojej motywacji do inwestowania.

Motywacja do inwestowania na emeryturę i zapewnienia sobie godnego życia na starość jest wyraźnie wyższa wśród respondentów w wieku 55-64 lat (17%). Ozwierciedla to zwiększoną świadomość i priorytetowe traktowanie długoterminowej stabilności finansowej w miarę zbliżania się do wieku emerytalnego.

Pytanie: Co najbardziej motywuje Cię do inwestowania? W podziale na płeć, wiek i miejsce zamieszkania

	K	M	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	wieś	miasto <20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto 100-500 tys.	miasto >500 tys.
chęć zysku / pomnożenia kapitału / zwiększenia dochodów	36%	45%	44%	42%	41%	44%	30%	48%	44%	30%	33%	45%
zabezpieczenie przyszłości / obawa przed zdarzeniami losowymi	23%	14%	11%	19%	19%	22%	15%	16%	20%	13%	27%	17%
nie wiem	9%	12%	16%	12%	12%	6%	4%	9%	6%	12%	14%	12%
inne	9%	6%	7%	7%	6%	9%	11%	6%	10%	11%	7%	7%
zapewnienie godnego życia na starość / emerytury	5%	6%	2%	2%	6%	6%	17%	4%	6%	8%	5%	7%

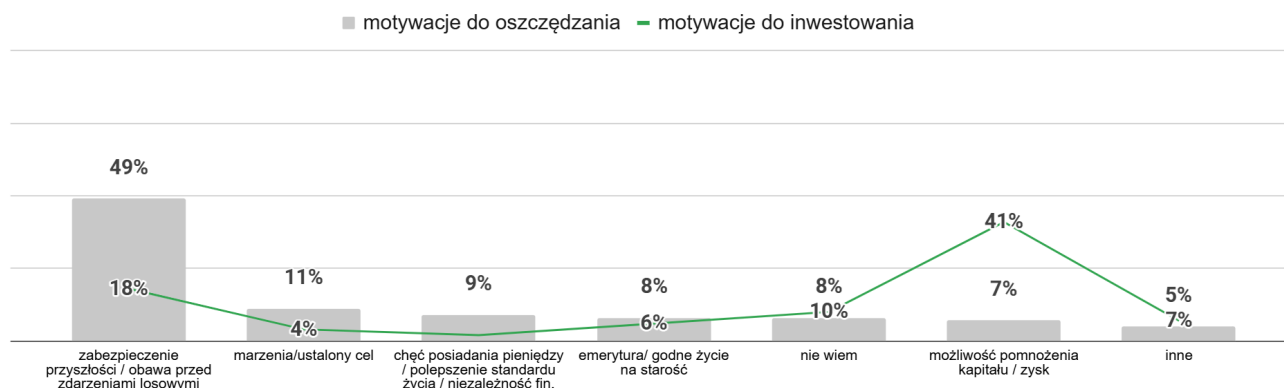
Porównanie motywacji do oszczędzania i inwestowania

Zabezpieczenie przyszłości i ochrona przed nieprzewidywanymi zdarzeniami jest głównym motywatorem do oszczędzania, co wskazało 49% respondentów. To wyraźnie kontrastuje z motywacjami do inwestowania, gdzie tylko 18% wskazuje zabezpieczenie przyszłości jako główny czynnik. Sugeruje to, że oszczędzanie jest przede wszystkim postrzegane jako siatka bezpieczeństwa. Dane z badania pokazują, że w przypadku inwestowania główną motywacją dla większości osób jest potencjał wzrostu kapitału, co wskazało 41% respondentów. Ta jedyna koncentracja na korzyściach finansowych może być związana z postrzeganiem inwestowania jako ryzykownego przedsięwzięcia, co potwierdza fakt, że 76% respondentów oceniło swoją zgodność ze stwierdzeniem "Inwestowanie wydaje mi się zbyt ryzykowne i skomplikowane" na poziomach od 3 do 5 w pięciostopniowej skali. To postrzeganie ryzyka prawdopodobnie przyćmiewa inne motywacje, czyniąc je mniej istotnymi lub atrakcyjnymi. Ludzie mogą być skłonni zaakceptować ryzyko

inwestowania, jeśli dostrzegają wyraźną możliwość pomnożenia swoich pieniędzy. Atrakcyjność znaczących zwrotów może przeważać nad obawami związanymi z ryzykiem. Motywacje takie jak osiągnięcie marzeń lub celów (11% dla oszczędzania vs. 4% dla inwestowania) oraz poprawa standardu życia (9% dla oszczędzania vs. 2% dla inwestowania) są bardziej widoczne w oszczędzaniu niż w inwestowaniu. Wskazuje to, że oszczędzanie jest bardziej związane z osobistymi aspiracjami i poprawą stylu życia, podczas gdy inwestowanie jest postrzegane bardziej jako narzędzie do wzrostu finansowego. Znaczna część respondentów nie jest pewna swoich motywacji, z 8% dla oszczędzania i 10% dla inwestowania. Wskazuje to, że choć wiele osób angażuje się w te działania finansowe, nie wszyscy mają jasne zrozumienie swoich motywacji lub celów. Podkreśla to obszar, w którym edukacja finansowa mogłaby być korzystna, pomagając osobom w wyjaśnieniu ich celów finansowych i dostosowaniu strategii zgodnie z nimi.

Ważne: na wykresie zaprezentowano wyłącznie odpowiedzi, które znalazły się w obu kafeteriach - "Co najbardziej motywuje Cię do oszczędzania?" oraz "Co najbardziej motywuje Cię do inwestowania?". Dodatkowo wykluczono odpowiedzi, które w przypadku obu pytań uzyskały poniżej 5% wskazań.

Porównanie motywacji do OSZCZĘDZANIA oraz INWESTOWANIA

KOMENTARZ

Karolina Nowicka

@pani_od_oszczedzania

Z raportu wynika, że najważniejszą motywacją Polaków do oszczędzania jest potrzeba zabezpieczenia przyszłości i obawa przed nieprzewidywanymi zdarzeniami. To pokazuje, że oszczędzanie jest postrzegane nie tyle jako sposób na spełnianie marzeń i realizację celów, ale przede wszystkim jako fundament poczucia bezpieczeństwa.

Wynik przeprowadzonego badania sugeruje, że Polacy coraz częściej myślą długoterminowo i traktują oszczędności jako finansową „tarczę ochronną”. Jednocześnie wskazuje to na rosnącą świadomość, że stabilność finansowa nie wynika wyłącznie z bieżących dochodów, ale z konsekwentnie budowanych oszczędności, które dają większą swobodę i spokój w obliczu niepewnej przyszłości.

Dlaczego warto prowadzić budżet, oszczędzać i inwestować? Dlatego, że są to fundamenty świadomego i odpowiedzialnego zarządzania finansami.

Budżet pozwala nam lepiej zrozumieć, na co faktycznie wydajemy pieniądze, dzięki czemu łatwiej kontrolować koszty, planować swoje wydatki i podejmować decyzje w oparciu o realne możliwości, a nie tylko chwilowe potrzeby.

Oszczędzanie daje nam poczucie bezpieczeństwa. Nawet niewielka poduszka finansowa zmniejsza stres związany z nieprzewidywanymi wydatkami i pozwala nam na niepodejmowanie decyzji pod presją czasu czy emocji. Dzięki oszczędzaniu jesteśmy też w stanie realizować swoje cele i spełniać marzenia.

Dzięki inwestowaniu pomnażamy swój kapitał w długim terminie i chronimy pieniądze przed utratą wartości. Inwestowanie daje nam szansę na osiągnięcie celów, takich jak bezpieczeństwo finansowe, większa niezależność czy spokojniejsza przyszłość. Uczy też długofalowego myślenia, systematyczności i świadomego podejmowania decyzji.

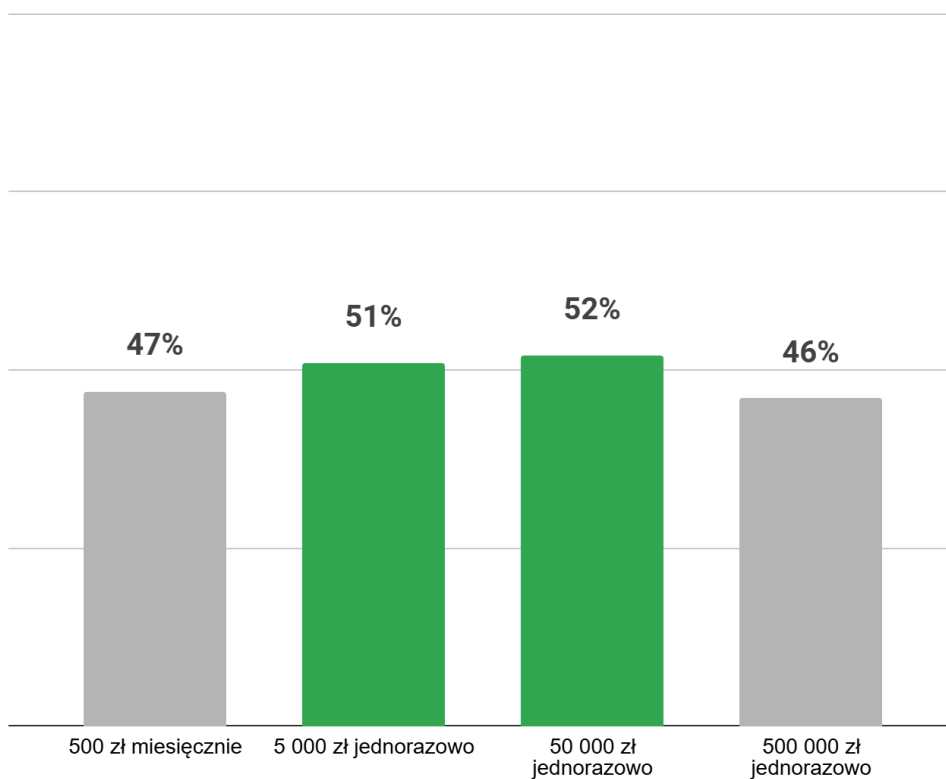
Zobowiązanie finansowe a podejście do nadwyżek

Osoby posiadające zobowiązania finansowe konsekwentnie priorytetyzują spłatę długów bez względu na wysokość dostępnej nadwyżki.

Okolo połowa respondentów z zobowiązaniami wybiera spłatę długów jako preferowany sposób wykorzystania dodatkowych środków.

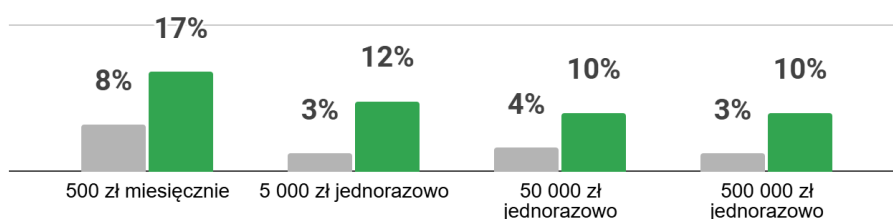
Osoby posiadające zobowiązania finansowe wykazują również większą pewność w podejmowaniu decyzji finansowych - tylko 3-8% z nich wybiera odpowiedź "trudno powiedzieć", w porównaniu do 10-17% osób bez zobowiązań.

Odpowiedź: 'spłata długów' w pytaniach: *Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości X zł, to jak byś ją wykorzystał?*

Odpowiedź: 'trudno powiedzieć' w pytaniach: Gdybyś otrzymał niespodziewaną jednorazową premię w wysokości X zł, to jak byś ją wykorzystał?

- % osób z zobowiązaniami wybierających "trudno powiedzieć"
- % osób bez zobowiązań wybierających "trudno powiedzieć"

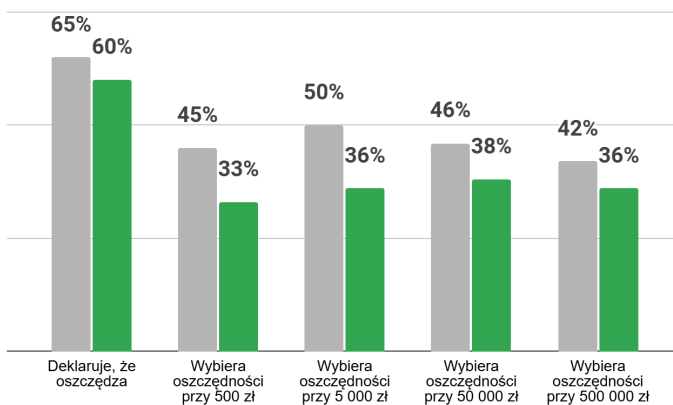
Zobowiązanie finansowe a oszczędności i inwestowanie

Dane pokazują wyraźną różnicę w podejściu do zarządzania nadwyżkami finansowymi. **Osoby bez zobowiązań częściej deklarują, że oszczędzają (65% vs 60%) i konsekwentnie częściej wybierają oszczędności jako sposób zagospodarowania dodatkowych środków.**

Z drugiej strony, **osoby z zobowiązaniami częściej podejmują ryzyko inwestycyjne (16% vs 11%) i są prawie dwukrotnie bardziej skłonne do inwestowania w rozwój własnej firmy przy dużych kwotach.** Może to wynikać z potrzeby zwiększenia dochodów, by szybciej spłacić posiadane zobowiązania lub poprawić swoją sytuację finansową.

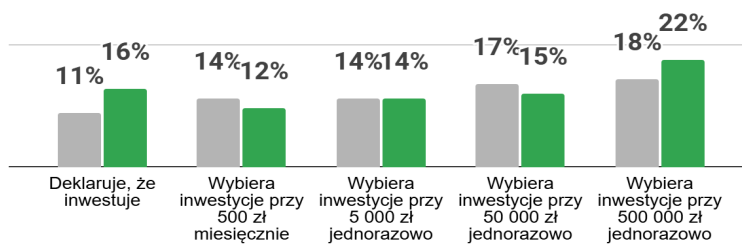
Odpowiedzi w pytaniach o nadwyżki (opcja oszczędności) i oszczędności w podziale na posiadane zobowiązania

■ Osoby bez zobowiązań ■ Osoby z zobowiązaniami

Odpowiedzi w pytaniach o nadwyżki (opcja inwestycje) i inwestycje w podziale na posiadane zobowiązania

■ Osoby bez zobowiązań ■ Osoby z zobowiązaniami

Sytuacja mieszkaniowa ma wyraźny wpływ na podejście do oszczędzania i wydatkowania nadwyżek finansowych. **Ponad połowa (52%) osób posiadających dom/mieszkanie na kredyt przeznaczają nadwyżki na spłatę zobowiązań**, co jest wartością znacznie wyższą niż w innych grupach.

Osoby wynajmujące (54%) oraz w innej sytuacji mieszkaniowej (61%) najczęściej deklarują przeznaczenie nadwyżki 500 000 zł na zakup nieruchomości. Wskazuje to na silną potrzebę

stabilizacji mieszkaniowej w tych grupach.

Osoby mieszkające u rodziców (36%) oraz posiadające własne mieszkanie/dom (30%) znacznie częściej przeznaczają pieniądze na remont. Sugeruje to przygotowywanie do wyprowadzki lub inwestowanie w posiadany majątek.

Właściciele domów (własnych lub na kredyt) oraz mieszkający u rodziców częściej inwestują (19-21%) i oszczędzają (38-41%). Pokazuje to, że stabilna sytuacja mieszkaniowa sprzyja długoterminowemu planowaniu finansowemu.

Pytanie: Gdybyś otrzymał jednorazową kwotę 500 000 zł, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na sytuację mieszkaniową

Sytuacja mieszkaniowa	Nieruchomości	Oszczędności	Spłata długów	Remont	Konsumpcyjne	Wsparcie bliskich	Zakup samochodu	Inwestycje
Mieszkam u rodziców	46%	41%	15%	36%	26%	21%	23%	21%
Dom/mieszkanie na kredyt	43%	38%	52%	19%	16%	22%	16%	19%
Własne mieszkanie/dom	38%	40%	19%	30%	20%	20%	26%	19%
Wynajmuję mieszkanie/dom	54%	37%	17%	19%	22%	17%	22%	18%
Inna sytuacja mieszkaniowa	61%	30%	22%	17%	17%	17%	9%	9%

Sytuacja rodzinna a oszczędności i inwestowanie

Posiadanie dzieci wyraźnie wpływa na zachowania finansowe, ale efekt ten różni się znacząco w zależności od sytuacji rodzinnej. **Osoby w związku z dziećmi wykazują najwyższą skłonność do oszczędzania (67%) i inwestowania (15%)**. Tendencja ta utrzymuje się także przy mniejszych kwotach - przy nadwyżce 5 000 zł, 44% par z dziećmi wybiera oszczędności, podczas gdy wśród samotnych rodziców tylko 36%.

Samotni rodzice znajdują się w najtrudniejszej sytuacji finansowej - tylko 53% z nich deklaruje oszczędzanie (najmniej ze wszystkich grup) i zaledwie 8% inwestuje. Różnica ta jest widoczna przy wszystkich kwotach nadwyżek - przy 50 000 zł tylko 5% samotnych rodziców wybiera inwestycje, w porównaniu do 17% w pozostałych grupach.

Co ciekawe, pomiędzy osobami będącymi w związku z dziećmi i bez dzieci, oraz osobami samotnymi bez dzieci nie zaobserwowano istotnych różnic w podejściu do inwestowania (odpowiednio 15%, 14% i 13%). Sugeruje to, że samo **posiadanie dzieci nie wpływa bezpośrednio na skłonność do inwestowania** - kluczowym czynnikiem jest raczej ogólna sytuacja finansowa gospodarstwa domowego i wsparcie partnera.

Odpowiedzi w pytaniach o nadwyżki (opcja oszczędności inwestycje) i oszczędności/inwestycje w podziale na sytuację rodzinną

Deklaracja - oszczędności	W związku — bez dziecka	W związku — z dzieckiem	Wolny — bez dziecka	Wolny — z dzieckiem
Deklaruje, że oszczędza	63%	67%	61%	53%
Oszczędności przy 5 tys	48%	44%	47%	36%
Oszczędności przy 50 tys	48%	43%	42%	33%
Oszczędności przy 500 tys	41%	41%	38%	35%
Deklaracja - inwestycje				
Deklaruje, że inwestuje	12%	15%	12%	8%
Inwestycje przy nadwyżkach 5 tys	15%	14%	14%	9%
Inwestycje przy nadwyżkach 50 tys	17%	17%	17%	5%
Inwestycje przy nadwyżkach 500 tys	22%	21%	17%	13%

Sytuacja rodzinna a a podejście do nadwyżek

Zakup nieruchomości jest priorytetem dla wszystkich grup, jednak najwyższy wśród par bez dzieci (45%), co może wskazywać na przygotowania do powiększenia rodziny.

Samotni rodzice szczególnie koncentrują się na praktycznych aspektach - remontach (33%), wydatkach na zdrowie (24%) i spłacie długów (24%). W porównaniu do innych grup, znacznie rzadziej wybierają oni zakup

samochodu (16% vs. 22-25% w innych grupach).

Osoby wolne bez dzieci wykazują największe zainteresowanie wydatkami konsumpcyjnymi (24%) i codziennymi wydatkami (16%), a najmniejsze spłatą długów (11%), co wskazuje na większą swobodę finansową.

Odpowiedź na pytanie: *Gdybyś otrzymał jednorazową kwotę 500 000 zł, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na sytuację rodzinną*

Cel wykorzystania	W związku — bez dziecka	W związku — z dzieckiem	Wolny — bez dziecka	Wolny — z dzieckiem
Zakup nieruchomości	45%	44%	38%	41%
Remont mieszkania/domu	26%	30%	29%	33%
Zakup samochodu	22%	25%	25%	16%
Wsparcie finansowe bliskich	22%	20%	20%	20%
Wydatki na zdrowie	20%	16%	20%	24%
Splata długów	19%	24%	11%	24%
Wydatki konsumpcyjne	19%	22%	24%	17%
Własna firma	11%	6%	11%	12%
Edukacja	9%	9%	10%	8%
Cele charytatywne	9%	11%	7%	7%
Codzienne wydatki	10%	14%	16%	15%

Charakterystyka profili finansowych

W celu uproszczenia analizy i łatwiejszego wnioskowania, przypisaliśmy badanych do profili finansowych na podstawie ich odpowiedzi na poniższe stwierdzenia dotyczące finansów i oszczędzania (oceniane w skali 1-5, gdzie 1 oznacza "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 - "zdecydowanie się zgadzam"):

- "Wolę cieszyć się życiem teraz, niż oszczędzać na przyszłość"
- "Planowanie finansowe ogranicza moją swobodę i spontaniczność"
- "Zazwyczaj wydaję pieniądze na rzeczy, które sprawiają mi przyjemność, nawet jeśli nie są konieczne"
- "Regularnie kontroluję swoje wydatki i stan konta"

Na podstawie łącznej punktacji badani zostali przypisani do jednego z czterech profili finansowych:

- **Profil 1 - Spontaniczny konsument** - (-8 do -4 punktów) - nastawiony na przyjemność, bez planowania finansowego.
- **Profil 2 - Umiarkowany konsument** (-3 do 0 punktów)- z podstawową świadomością finansową, często ulegający pokusom.
- **Profil 3 - Świadomy konsument** (1 do 4 punktów) - świadomy i zrównoważony finansowo, planujący wydatki przy zachowaniu elastyczności.
- **Profil 4 - Zdyscyplinowany konsument** (5 do 8 punktów) - zdyscyplinowany, zorientowany na oszczędzanie i długoterminowe bezpieczeństwo finansowe.

Wiek i status zawodowy a profil finansowy

Wiek ma istotny wpływ na profil finansowy - **wśród młodych dorosłych (20-24 lata) dominuje profil 2 (46%), podczas gdy w grupie 45-54 lata przeważa profil 3 (50%).**

Udział osób o najwyższym profilu finansowym (profil 4) jest ponad dwukrotnie wyższy wśród osób 45+ (18-19%) niż wśród młodych dorosłych (8%), co pokazuje, że dojrzałe podejście do finansów kształtuje się z wiekiem.

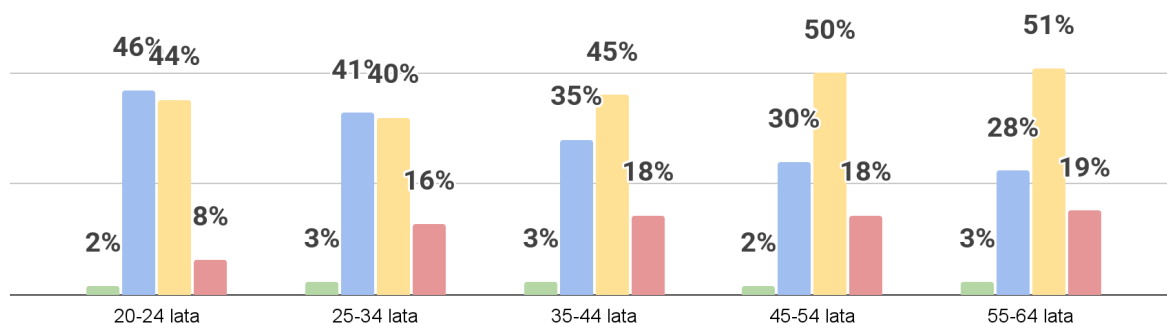
Stabilność zawodowa wyraźnie koreluje z profilem finansowym. Wśród pracowników etatowych dominują świadomi konsumenci

(46,7%), podczas gdy w grupie rencistów przeważają umiarkowani spontaniczni konsumenci (42,4%). Najwyższy udział zdyscyplinowanych konsumentów występuje zaskakująco wśród bezrobotnych (24,4%), co może sugerować, że doświadczenie niepewności finansowej skłania część osób do bardziej ostrożnego podejścia do zarządzania pieniędzmi.

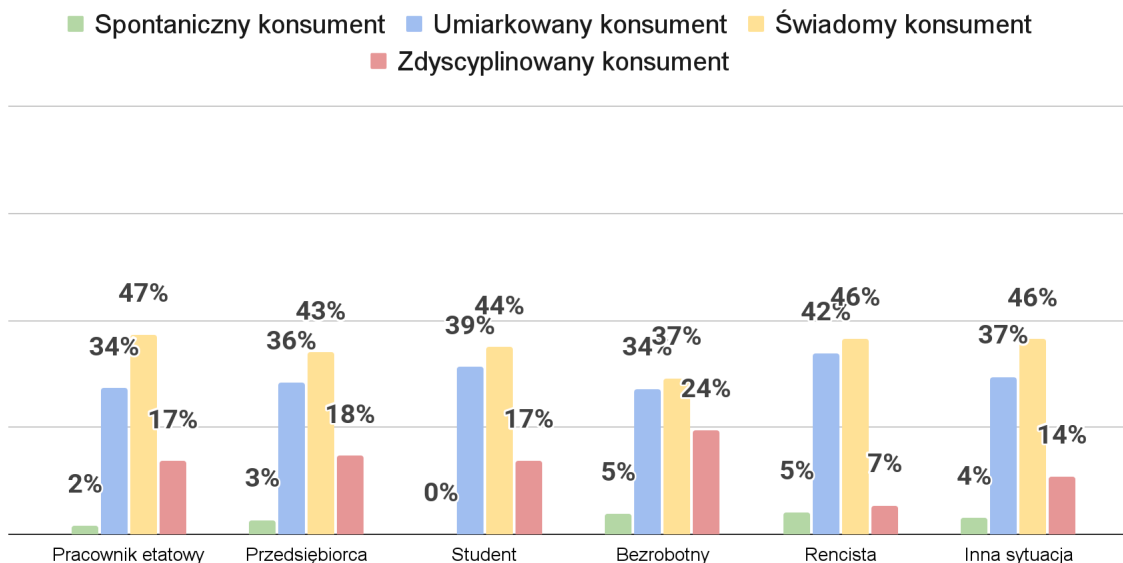
Interesującym wynikiem jest **całkowity brak studentów w grupie spontanicznych konsumentów (0,0%).**

Wiek badanych w podziale na profile finansowe

■ Spontaniczny konsument ■ Umiarkowany konsument ■ Świadomy konsument
■ Zdyscyplinowany konsument

Status zawodowy badanych w podziale na profile finansowe

Sytuacja mieszkaniowa i rodzinna a profil finansowy

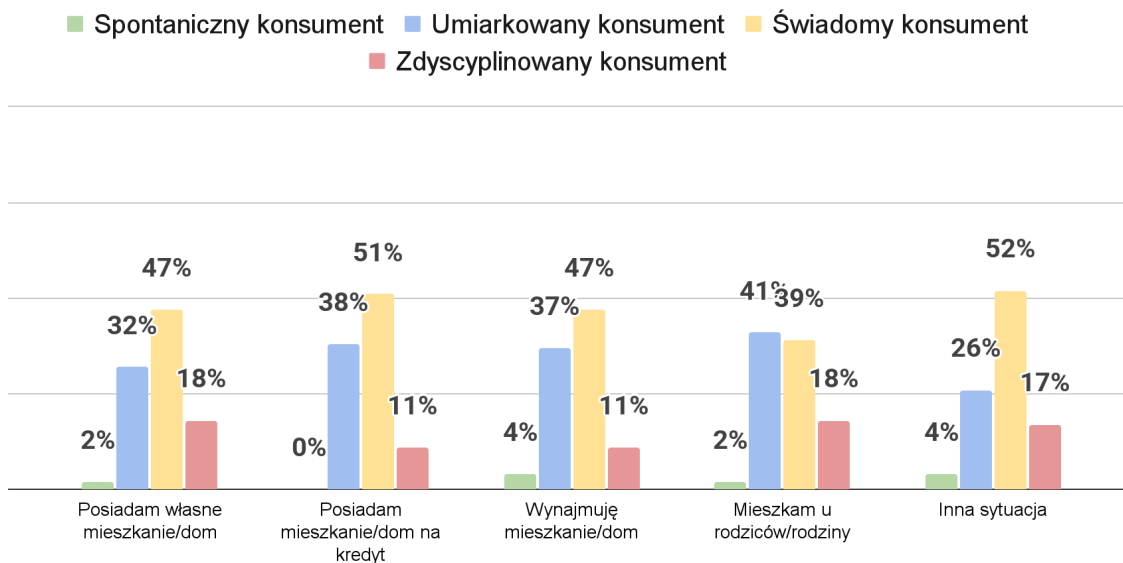
Posiadanie zobowiązania hipotecznego wiąże się z wyższą świadomością finansową - **51% posiadaczy kredytu mieszkaniowego reprezentuje profil 3 (świadomy konsument)**. Wynik ten jest zbliżony do innych grup takich jak "inna sytuacja", co sugeruje, że regularna spłata kredytu może być jednym z czynników, ale niekoniecznie decydującym, wpływającym na większą dyscyplinę finansową.

Osoby mieszkające u rodziców nieco częściej należą do profilu 2 (41%) niż do profilu 3 (39%), podczas gdy posiadacze własnych mieszkań dominują w profilu 3 (47%). Różnica 4 punktów procentowych między wynajmującymi a

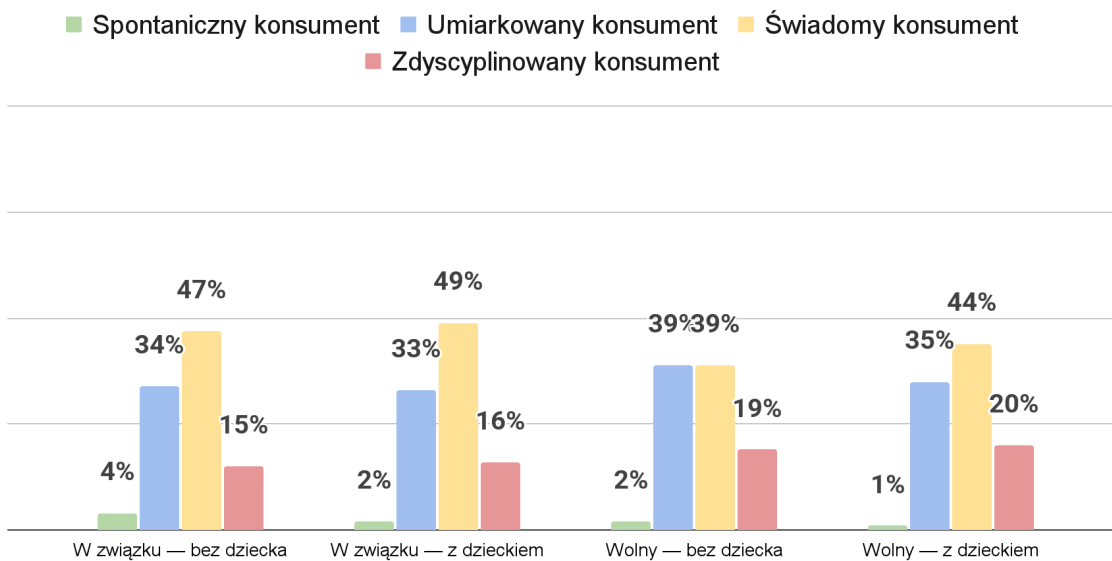
posiadającymi własne mieszkanie w kontekście przynależności do profilu 3 jest zauważalna, ale niezbyt duża. Może to sugerować, że czynniki inne niż sama forma zamieszkania silniej determinują podejście do finansów.

Odpowiedzialność za dziecko ma wpływ na profil finansowy - **osoby w związku z dzieckiem najczęściej reprezentują profil 3 (49%), podczas gdy osoby wolne bez dzieci są jedyną grupą, gdzie profil 2 i 3 występują z równą częstotliwością (po 39%)**. Samotni rodzice wykazują najwyższy odsetek w profilu 4 (20%), co może wynikać z konieczności samodzielnego zapewnienia bezpieczeństwa finansowego rodzinie.

Sytuacja mieszkaniowa badanych w podziale na profile finansowe

Sytuacja rodzinna badanych w podziale na profile finansowe

Przeznaczenie kwoty nadwyżek finansowych na oszczędności a profil finansowy

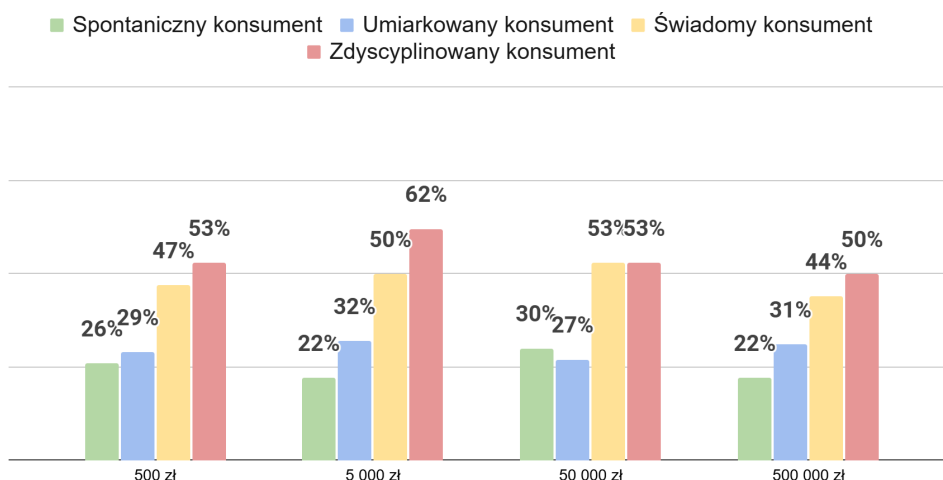
Profil finansowy ma kluczowy wpływ na skłonność do oszczędzania - przy wszystkich kwotach nadwyżki osoby z profilu 3 i 4 prawie dwukrotnie częściej wybierają oszczędności niż osoby z profilu 1 i 2.

Największa różnica między profilami widoczna jest przy kwocie 5 000 zł - oszczędności wybiera aż 62% osób z profilu 4, ale tylko 22% osób z profilu 1 i 32% z profilu 2. Ta kwota wydaje się

najbardziej różnicować zachowania finansowe respondentów.

Nawet przy dużych kwotach (500 000 zł) utrzymuje się znacząca różnica w skłonności do oszczędzania - 44-50% osób z wyższych profili vs. 22-31% z niższych. Pokazuje to, jak głęboko zakorzenione są postawy wobec oszczędzania, niezależnie od wysokości dostępnych środków.

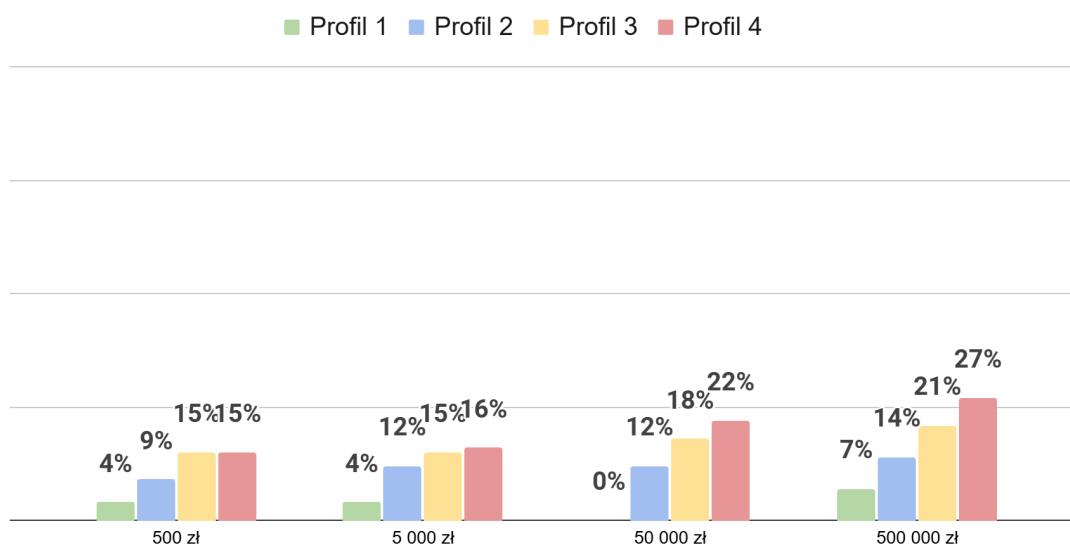
Zaznaczenie odpowiedzi oszczędności w pytaniu: *Gdybyś otrzymał jednorazową kwotę X, to jak byś ją wykorzystał?* W podziale na profil finansowy

Przeznaczenie kwoty nadwyżek finansowych na inwestycje a profil finansowy

Skłonność do inwestowania wyraźnie rośnie wraz z wielkością dostępnej kwoty, szczególnie w wyższych profilach finansowych. Przy kwocie 500 000 zł inwestycje wybiera 27% osób z profilu 4, co stanowi niemal czterokrotność wartości dla profilu 1 (7%). Osoby o najwyższym profilu finansowym (profil 4) wykazują największy wzrost zainteresowania inwestycjami wraz ze wzrostem kwoty - od 15% przy 500 zł do 27% przy 500 000 zł, co daje wzrost o 12 punktów procentowych. Dla porównania, w profilu 2 wzrost ten wynosi tylko 5 punktów procentowych. Warto zauważyć, że nawet przy kwocie 500 000 zł tylko 21-27% osób z wyższych profili decyduje się na inwestycje, co jest znacznie niższym odsetkiem niż w przypadku oszczędności (44-50%).

Zaznaczenie odpowiedzi inwestycje w pytaniu: *Gdybyś otrzymał jednorazową kwotę X, to jak byś ją wykorzystał? W podziale na profil finansowy*

Wybrane motywacje do oszczędzania i motywacje do inwestowania

Największa grupa oszczędzających - osoby kierujące się zabezpieczeniem przyszłości (208 respondentów) - wykazuje zróżnicowane podejście do inwestowania.

Choć 40,9% z nich nie inwestuje wcale, niemal 30% inwestuje dla zysku, co pokazuje, że bezpieczeństwo nie wyklucza dążenia do pomnażania kapitału.

Widoczna jest wysoka spójność motywacji wśród osób myślących o emeryturze - 32,6% inwestuje z myślą o godnym życiu na starość, co

świadczy o konsekwentnym, długoterminowym planowaniu finansowym.

Aż 75,9% oszczędzających z myślą o rodzinie nie inwestuje wcale. Widoczne są dwie wyraźnie różne strategie realizacji marzeń i celów - 28,6% osób inwestuje z tą samą motywacją, ale prawie tyle samo (23,8%) nie inwestuje wcale.

Odpowiedz na pytanie: Co najbardziej motywuje Cię do oszczędzania? Skrzyżowane z pytaniem Co najbardziej motywuje Cię do inwestowania?

Motywacja do inwestowania	Chęć zysku / pomnożenia kapitału	Zapewnienie godnego życia na starość	Realizacja marzeń i celów	Nic / nie inwestuję
Motywacja do oszczędzania				
Zabezpieczenie przyszłości	29%	4%	2%	41%
Emerytura / godne życie na starość	7%	33%	0%	35%
Marzenia / ustalony cel	19%	2%	29%	24%
Zapewnienie dobrobytu rodzinie	9%	0%	2%	76%

Porównanie średnich alokacji na oszczędności i inwestycje

- Aktywni oszczędzający przeznaczają większy procent każdej kwoty na oszczędności w porównaniu z pozostałymi grupami. Podobnie aktywni inwestorzy konsekwentnie alokują większy procent na inwestycje. Potwierdza to, że doświadczenie wzmacnia istniejące nawyki finansowe.
- Wraz ze wzrostem kwoty maleje odsetek środków przeznaczanych na inwestycje we wszystkich grupach (np. z 62,9% przy 500 zł do 49,9% przy 500 000 zł u inwestujących).
- Osoby nie planujące oszczędzać/inwestować wykazują najbardziej zmienne zachowania - przy 5000 zł deklarują najwyższą skłonność do oszczędzania (72,1%), a przy 50 000 zł wysoką skłonność do inwestowania (55,7%). Sugeruje to brak spójnej strategii finansowej.
- Przy 500 000 zł wszystkie grupy przeznaczają na oszczędności i inwestycje mniejszy procent kwoty niż przy niższych sumach.

% Alokacji budżetu na oszczędności oraz inwestycje, w zależności od obecnego podejścia do oszczędności oraz wysokości nadwyżek

	Oszczędności			Inwestycje		
	Oszczędzający	Planujący oszczędzać	Nie planujący oszczędzać	Inwestujący	Planujący inwestować	Nie planujący inwestować
500 zł	55,6%	53,6%	47,3%	62,9%	58,2%	49,8%
5000 zł	71,5%	61,8%	72,1%	57,9%	51,4%	51,9%
50 000 zł	64,1%	55,8%	58,4%	51,9%	45,4%	55,7%
500 000 zł	56,5%	51,1%	47,7%	49,9%	40,9%	44,5%

Poziom wykształcenia a oszczędności

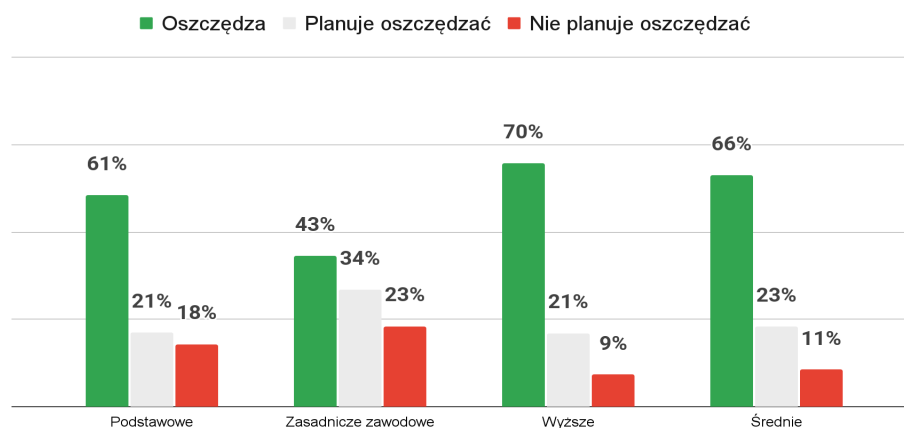
Analiza danych pokazuje wyraźną korelację między poziomem wykształcenia a skłonnością do oszczędzania. W grupie osób z wykształceniem wyższym prawie 70% aktywnie oszczędza, podczas gdy wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym odsetek ten wynosi zaledwie 43.3%.

Szczególnie interesująca jest różnica w podejściu do oszczędzania między osobami z wykształceniem podstawowym i zasadniczym

zawodowym. Mimo teoretycznie wyższego poziomu edukacji, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym rzadziej oszczędzają (43.3% vs 60.7%) i częściej deklarują brak planów oszczędnościowych (23.1% vs 18.0%).

Warto zauważyć, że wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym występuje najwyższy odsetek planujących rozpocząć oszczędzanie (33.6%), co wskazuje na rosnącą świadomość finansową w tej grupie.

Obecne podejście do oszczędności w podziale na poziom wykształcenia

Alokacja nadwyżek w przypadku 500 000 zł a obecne oszczędności

Dane pokazują, że osoby oszczędzające i planujące oszczędzać podobnie dystrybuują hipotetyczną kwotę 500 000 zł, priorytetyzując zakup nieruchomości (po ok. 36%) i oszczędności (35,5% i 31,4%). Tymczasem osoby nie planujące oszczędzać, choć również najczęściej wybierają zakup nieruchomości (31,9%), wykazują znacznie mniejsze zainteresowanie inwestycjami (9,4% vs 17,8% u oszczędzających) i aż 27,8% z nich nie potrafi określić przeznaczenia takiej kwoty. Ciekawym zjawiskiem jest niemal dwukrotnie większe zainteresowanie otwarciem własnej firmy wśród osób planujących oszczędzać (11,5%) niż wśród już oszczędzających (6,6%). Sugeruje to, że osoby rozpoczynające budowanie stabilności finansowej częściej postrzegają przedsiębiorczość jako drogę do poprawy swojej sytuacji materialnej. Dodatkowo widać jest wysoki odsetek odpowiedzi "trudno powiedzieć" wśród osób nie planujących oszczędzać (28%) w porównaniu do oszczędzających (3%) i planujących oszczędzać (6%).

Pytanie: Gdybyś otrzymał jednorazową kwotę 500 000 zł, to jak byś ją wykorzystał?
W podziale na obecne podejście do oszczędności

Sposób wykorzystania 500 000 zł	Oszczędza	Planuje oszczędzać	Nie planuje oszczędzać
Zakup nieruchomości	36%	36%	32%
Oszczędności	36%	31%	25%
Inwestycje	18%	15%	9%
Otwarcie własnej firmy	7%	12%	6%
Trudno powiedzieć	3%	6%	28%

KOMENTARZ

Zawód Inwestor

Muszę przyznać, że badanie napawa ostrożnym optymizmem. Spodziewałem się gorszych wyników, choć należy pamiętać, że respondenci mają tendencję do lekkiego „kolorowania” rzeczywistości. Wyobrażając sobie swoje hipotetyczne decyzje, postrzegają je jako bardziej racjonalne, niż mogą się one okazać w rzeczywistym „dniu próby”. Zdecydowanie cieszy wysoki odsetek Polaków deklarujących przeznaczanie nadwyżek finansowych na spłatę długów. To zazwyczaj najbardziej racjonalny krok, a zarazem najpewniejsza i najbardziej opłacalna inwestycja.

To, co powiem, może brzmieć kontrowersyjnie, ale z punktu widzenia inwestora i popularyzatora wiedzy o rynkach kapitałowych, uderza mnie wręcz maniackalne przywiązanie respondentów do oszczędzania – niezależnie od wysokości nadwyżki. Zbudowanie łatwo dostępnej poduszki finansowej jest oczywiście świetnym pomysłem, gdyż ten prosty zabieg bez wątplenia zwiększa poczucie bezpieczeństwa i codzienny dobrostan psychiczny. Warto jednak mieć świadomość, że oszczędności przechowywane w gotówce, na kontach oszczędnościowych czy lokatach ulegają erozji pod wpływem inflacji. Żyjemy w systemie finansowym, którego nieodłącznym elementem jest stały wzrost cen, i musimy nauczyć się w nim funkcjonować.

Zawsze, gdy słyszę, że ludzie boją się inwestować ze względu na ryzyko, przypominam mi się rynkowa zasada: inwestowanie wiąże się z ryzykiem, ale

nieinwestowanie to pewność utraty siły nabywczej kapitału. Dziś inwestowanie nie jest już ani drogie, ani nie jest już wiedzą tajemną, a poziom ryzyka można łatwo dopasować do własnej osobowości. Niezbędna wiedza jest dostępna bezpłatnie w sieci i dostępne są materiały zarówno dla początkujących jak i zaawansowanych. Później ten sam algorytm lokowania środków można powtarzać co miesiąc, aż do emerytury.

Przykładowo, można wskazać dwa instrumenty, którym przypiszemy wagi odpowiednie dla naszej tolerancji ryzyka: 10-letnie polskie obligacje skarbowe indeksowane inflacją oraz np. fundusz ETF na indeks MSCI ACWI, czyli koszyk akcji największych firm z całego świata. Udział obligacji mógłby być stuprocentowy, a następnie, oswajając się z rynkiem, stopniowo można dodawać do portfela akcje. Dlaczego tak? Indeks S&P 500 (500 największych amerykańskich spółek) oraz MSCI ACWI na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat osiągały średnioroczne wyniki o odpowiednio 7 i 5 punktów procentowych wyższe niż wskaźnik inflacji. Należy jednak pamiętać, że przeszłe wyniki nie są wiarygodnym wskaźnikiem na przyszłość.

To warte uwagi narzędzia do ochrony i zarządzania majątkiem w długim terminie. Tymczasem na rachunkach bankowych Polaków zalega 1,4 biliona złotych. Z mojej perspektywy to po prostu marnotrawstwo ogromnego potencjału – zarówno w skali jednostki, jak i całej gospodarki

Podsumowanie

Bezpieczeństwo finansowe na pierwszym miejscu

Polacy coraz większą wagę przykładają do bezpieczeństwa finansowego. Niezależnie od rodzaju nadwyżki - 500 zł czy 5000 zł - najczęściej wskazywanym sposobem jej wykorzystania pozostaje oszczędzanie. W przypadku 500 zł miesięcznie drugim celem są codzienne wydatki, a trzecim spłata długów. Jednorazowe wpływy częściej kierowane są na „konkretne” cele, takie jak spłata zobowiązań, większe zakupy czy remont. Osoby zadłużone priorytetowo spłacają zobowiązania, a stabilna sytuacja życiowa sprzyja długoterminowemu planowaniu i inwestowaniu.

Kiedy oszczędzamy, a kiedy inwestujemy

Inwestowaniu najbardziej sprzyjają regularne wpływy – przy miesięcznej nadwyżce 500 zł badani deklarują przeznaczenie na inwestycje średnio 59% środków. Sugeruje to, że mniejsze, systematyczne kwoty są postrzegane jako bardziej odpowiednie do inwestowania. Wraz ze wzrostem wartości jednorazowej premii udział inwestycji maleje – zarówno przy 50 000 zł, jak i 500 000 zł alokacja na inwestycje wynosi 44%.

Respondenci najchętniej przeznaczają na oszczędności jednorazową premię 5 000 zł – średnio 70% tej kwoty, traktując ją jako okazję do wzmocnienia bezpieczeństwa finansowego. Młodszy respondenci (20–24 lata) rzadziej oszczędzają (54%), ale częściej deklarują chęć rozpoczęcia inwestowania (40%), traktując je jako narzędzie realizacji marzeń i poprawy jakości życia. Oszczędzanie postrzegane jest głównie jako zabezpieczenie przyszłości, a inwestowanie – jako sposób pomnażania kapitału.

Rosnący potencjał i dojrzałość finansowa

Badanie pokazuje społeczeństwo, które ceni bezpieczeństwo finansowe i planowanie, przy jednocześnie ostrożnym podejściu do inwestycji. Wyższa świadomość finansowa przekłada się na większą pewność decyzji, gotowość do inwestowania i bardziej uporządkowane zarządzanie budżetem. Choć potencjał inwestycyjny Polaków nadal nie jest w pełni wykorzystywany, widoczny jest pozytywny trend - rosnąca dojrzałość finansowa i coraz silniejsze myślenie długoterminowe, zwłaszcza w kontekście regularnego odkładania i inwestowania mniejszych kwot.